

Levél Erdőszentgyörgyből

Kedves István!

Maros megye, Erdőszentgyörgy községéből kereslek fel levelemmel. Itt tanítok már harmincöt éve magyar nyelv és irodalmat. Ne haragudj, hogy tegezek, mert úgy érzem, hogy akiket nyelvük kultúrájuk, törekvésük egybeköt, nem nehezetenek ezért.

Nagyon meglepődtem, s nem is tudom szavakban kifejezni (hidd el azt csak érezni lehet), azt a fennkölt érzést, amelyet éreztem, amikor az állatok hozott csomagokat felbontottuk.

Sok értékes könyvet hoztatok az erdőszentgyörgyi iskolának is, amely elősegíti a magyar nyelv fejlesztését, művelését.

Úgy kellett nekünk, mint a mindennapi kenyér vagy levegő. Egy percnyi megállással adóztam kedveseitekért, a velünk való együttérzéseitekért.

Igazán lelkem mélyén éreztem, hogy törekvéseinkben nem vagyunk magunkra hagyatva, hiszen testvéreink vannak, számos milliók.

Nagyon szépen köszönjük mindannyioknak, akiknek szívében törekvéseink visszhangra találtak.

Sajnálom, hogy személyesen nem találkozhattunk, de úgy érzem, hogy lesz alkalom, hogy élőszóval személyesen is megköszönhessem.

A névjegykártyádat a líceum igazgatójától kaptam meg, aki román, de jól beszéli a magyar nyelvet. Ott volt a csomagok átvételekor.

Így merészkedem kéréssel fordulni hozzátok. Szükségünk lenne a magyar nyelv és irodalom tanítását elősegítő módszertani könyvekre. Verselő kézikönyvekre, valamint az osztályvezetői (osztályfőnöki) és szakköri tevékenységet megkönnyítő, útbaigazító módszertani könyvekre. Erdély történetére, amely az utóbbi időben jelent meg Magyarországon egy kötetben.

Diafilmekre, amelyeket a magyar nyelv tanításában felhasználtunk és egy diafilmvetítőre.

Még öt évem van a nyugdíjba vonulásomig, s ezt a hátralévő időt szeretném fokozott erővel, lelkesedéssel a magyar kultúra fellendítésének szolgálatába állítani. Ez most a mi dolgunk és nem is kevés.

Ismeretlenül testvéri szeretettel öllek mindannyiokat, akiknek szívében törekvéseink visszhangra találtak. Maradok szeretettel: Gerei Kálmán tanár. Címem: Erdőszentgyörgy község Nicolae Palcescu utca 26. Maros megye 3280. Románul: Singeorgiu de Pádure 3280 Str. Nicolae Palcescu Nr. 26. Indetul: Mures.

Ezt a levelet Havrilla István kapta, aki Erdélyben járt egy segélyszállítással.

Csoóri Sándor 60 éves

(Írásunk a 9. oldalon)

Nyers úr, a jós

(Elmélkedő emlékezés a 7. oldalon)

Etikai kód-ex?

fotó: czakó

A keresztények részvétele a társadalmi megújulásban

A Magyar Katolikus Püspöki Kar nyilatkozata

A Katolikus Püspöki Kar nyilatkozatában mindenekelőtt megállapítja, hogy az egyház az elmúlt évtizedekben „intézményeitől megfosztva, valósi életében korlátozva és meggyengítve, olykor hibákat elkövetve”, „nyilvánosan” ugyan nem hallathatta szavát az egész nemzetet érintő „súlyos társadalmi kérdésekben”, „mégis jelentős szerepet játszott” azzal, hogy „az emberi személy méltóságának, az örök igazságoknak és értékeknek őrzője és védelmezője volt.”

Hazánk most „elindult a demokratikus jogállamiság megeremtésének útján”. Az egyház, amely benne él a társadalomban, prófétai küldetésének tekint, hogy az evangélium alapján „irányelveket”, „értékítéleteket” adjon a „konkrét kérdésekben pedig gyakorlati útmutatással” szolgáljon

Az egyház társadalmi küldetése

A Püspöki Kar ismét nyomatékosan kijelenti, „hogy az egyház intézménye független akar lenni a politikai

pártoktól. Tiszteletben tartja az állam autonómiáját, de azt is elvárja, hogy a politikai hatalom szintén tartsa tiszteletben az egyház autonómiáját és biztosítsa számára azokat a feltételeket, melyek szükségesek Krisztustól kapott küldetésének maradéktalan teljesítéséhez. Az egyház „kovásza, lelke és lekiismerete akar lenni a megújuló társadalomnak”. Ebben az értelemben emeli föl szavát a minden emberre kiterjedő „társadalmi igazságosság érdekében, az emberi élet védelmében, követeli az erkölcsi értékek, a lelkiismereti szabadság”, a kölcsönös tisztelet és tolerancia érvényesülését és ezek intézményes megerősítését és biztosítását. Azok mellé áll, akik „fajuk, nyelvük miatt hátrányos helyzetben élnek vagy a társadalom peremére szorultak”. Sikraszáll a szegényekért, idősekért, magányosokért, betegekért, „a megfogant, de még anyjuk méhében halálra ítélt magzatokért”.

(folytatás az 5. oldalon)

Ejnye, Time magazin!

Nyilvános kérelem Horn Gyula külügyminiszterhez

Írj igazat, írj pontosan! – ezt kívánja minden idők újságírókölöcse. Az amerikai Time magazin legutóbbi, vagyis 1990. január 29-i számában lapozgatván le kell írunk: az írás mellett a fotó, a grafika és a szerkesztés sem térhet ki az igazság és pontosság követelménye elől. A világmagazin e számának 14. és 15. lapoldalán lévő néprajzi térképen ugyanis megjelöli, hogy hol, s mekkora tömegben élnek nemzetiségek. Csakhogy e grafika nem igaz, nem pontos! Romániába a Székelyföld 2/3-át rajzolta be, s más magyarlakta földeket sem jelölt. A Time magazin e fontos rajza szerint Csehszlovákiában, Kárpátalján és Jugoszláviában egyáltalán nincs magyar nemzetiség. Ha létezik a személyiségi jog nagy nyilvánosság előtti elkövetett tömeges méretű megsértése, akkor e hatalmas példányszámú világmagazinban ezt elkövetették a trianoni békekben elszakított 4 millió magyarral szemben. Őket e rajzon román, csehszlovák, jugoszláv nemzetiségűeknek állították be, a földkerekség magazinolvasói előtt.

Felkértük ezért Horn Gyula miniszter urat, aki nagyon tisztességes és érto kultúrpolitikus tevékenységet végez, kérje a Time magazint, hogy közölje a valóságos néprajzi térképet. A világszerte látott hamis néprajzi térkép ugyanis súlyosan sérti 4 millió magyar kisebbségi jogait, mert őket nem létezőnek tudatosítja a világszerte több millió olvasóban, s ezzel az ENSZ alapokmányában tiltott népiirtást utólag és előre szentesíti.

Miniszter úr e talán szokatlan, ám határozott intézkedését bizonyára az utókor is feljegyezi majd!

Földessy Dénes

Románia – RMDSZ

A román nyelvű sajtóban félrevezető és rágalmozó kampány kezdődött. A megjelent frások szerzői védelmére kelnek a diktatúra éve alatt tervszerűen kiépített, a nemzetiségi, kisebbségi oktatást felszámoló ugyanakkor a román nemzetre nézve is kártékony struktúrák. Erre hívta fel a figyelmet a Romániai Magyar Demokrata Szövetség ideiglenes intéző bizottsága abban a nyilatkozatban, amelyet pénteken tett közzé.

A tiltakozó nyilatkozat kifejezésre juttatja, hogy a szövetség fenntartja a jogot arra, hogy az alaptalan rágalmozásra a nyilvánosság előtt válaszoljon, mivel „az egyéni és kollektív kisebbségi jogok gyakorlása nem képezheti vita tárgyát”. A dokumentum leszögezi: a szövetség igényt tart arra, hogy a romániai magyarságot érintő kérdésekben „tudta és beleegyezése nélkül” ne hozzanak határozatokat, mert az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a pontatlan információk alapján hozott intézkedések feszültségeket okoznak a nemzetiségi területeken.

A továbbiakban a nyilatkozat ismételt kinyilvánítja: ragaszkodik a Boljai Tudományegyetem és más kisebbségi felsőoktatási és kutatóintézetek visszaállításához, mert „ezekben látja a kisebbségek nemzeti identitása megőrzésének és megszilárdításának egyik legfontosabb zálogát”.

Beszámol a nyilatkozat arról, hogy az RMDSZ vezetői tárgyalásokat foly-

tattak a Nemzeti Megmentési Front Tanácsának vezetőivel, s leszögezték: szolidaritást vállalnak Pálfalvi Attila professzorral abban a munkában, amelyet a magyar és más nemzeti kisebbségek önálló oktatási hálózata megszervezésében kifejtett. Elismeréssel nyugtázza az RMDSZ az oktatásiügyi minisztérium helyzetjelentését a kisebbségi iskolahálózatnak az utóbbi hetekben végbement megújulásáról, és arról, hogy ez a folyamat visszafordíthatatlan. Elégtétellel veszi tudomásul a szövetség, hogy Pálfalvi Attila a kormánytól újabb, felelősségteljes megbízatást kapott. A szövetség vezetői a tárgyalásokon kinyilvánították: a magyar nemzetiség nem kiváltságos jogokat kér, hanem természetes jogokat, amelyeknek megléte a román néppel való barátság, a kölcsönös megismerés és tisztelet alapfeltétele s záloga annak, hogy szilárd együttműködés jöjjön létre a diktatúra által kiépített struktúrák és gyakorlatok felszámolásában, a demokratikus megújulásban.

Végezetül a nyilatkozat közli: az RMDSZ ideiglenes intéző bizottsága elégtétellel vette tudomásul, hogy a kormány az oktatásiügyi minisztérium nemzetiségi oktatásért felelős miniszterhelyettesévé dr. Demény Lajos történészt nevezte ki, aki tudományos munkásságával, közéleti tevékenységével és erkölcsi magatartásával a romániai magyarság bizalmát és teljes támogatását élvezte.

Közös közlemény

A Szovjetunió és a Magyar Köztársaság kormánya közötti megállapodások alapján 1990. február 1-jén és 2-án Budapesten tárgyalásokra kerül sor. A Somogyi Ferenc külügyminisztériumi államtitkár vezette magyar és az Ivan Aboimov külügyminiszter-helyettes vezette szovjet küldöttség tárgyalásokat folytatott az ideiglenesen Magyarországon tartózkodó szovjet csapatok teljes kivonásáról. A tárgyalások során a felek kifejtették álláspontjukat és megállapodtak abban, hogy a szovjet csapatok kivonását a legrövidebb időn belül megkötendő kormányközi megállapodás alapján hajtják végre. A felek megegyeztek abban, hogy folytatják a megállapodással kapcsolatos, valamint a csapatkivonás ütemének kidolgozását célzó tárgyalásokat. A megbeszélések tárgyszerű, konstruktív légkörben folytak.

Horn Gyula, a Magyar Köztársaság külügyminisztere fogadta Ivan Aboimovot, Kárpáti Ferenc, a Magyar Köztársaság honvédelmi minisztere fogadta Bronyiszlav Omelicsev vezérezt, a szovjet hadsereg vezérkari főnökének első helyettesét.

Heti eseménykrónika

Szombat: Megnyílik a LEMP „utolsó kongresszusa” – Kommunista-ellenes tüntetések Varsóban – Egykori kommunista vezetőket tartóztatnak le az NDK-ban – Mitterrand francia elnök szerint a kelet-európai országok nem egyhamar léphetnek be az Európai Közösségbe – Megkezdődik Ceausescu munkatársainak pere Bukarestben, ahol az ellenzék tárgyalásokat is kezd az NMFT-vel.

Vasárnap: Pozsgay Imre Izraelbe utazott – Az SPD és Oskar Lafontaine nyeri a Saar-vidéki választásokat – Kettészakadt, régi formájában megszűnt a LEMP – Sevardnadze egy interjúban cáfolja, hogy veszélyben len-

ne Gorbacsov pozíciója – A bolgár szakszervezetek lemondásra szólítják fel a kormányt – Tüntetések Csehszlovákiában a szovjet csapatok jelenléte ellen – Bukaresti tüntetés a Nemzeti Megmentési Front ellen – Castro beszédében ellenzi a reformokat.

Hétfő: Kerekasztal-tárgyalások Bulgáriában – Márciusra hozzák előre az NDK-választásokat – Rövid időre letartóztatják Erich Honeckert – Tüntetés Bukarestben, ezúttal a Front mellett – Lafontaine az SPD hivatalos kancellárjelöltje – Németh Miklós beszédet mond Strasbourgban az Európa Tanács ülésén – Nyilvánosságra hozzák az amerikai katonai költségvetés tervezetét.

Kedd: Hans Modrow Moszkvában; Gorbacsov immár nem ellenzi a német egységet – Megnyílik a Bolgár KP rendkívüli kongresszusa – A CSKP elvesztette parlamenti többségét – A CNN amerikai tévéhálózat szerint Gorbacsov lemond pártvezetői posztjáról – Washington bírálja a bukaresti vezetést – A Krasznaja Zvezda int a szovjet csapatok „elsietett kivonásától”.

Szerda: Bush és Gorbacsov telefonbeszélgetése – George Bush beszéde az Unió helyzetéről: nagyszabású haderő-csökkentési tervek – Kubai-amerikai incidens a tengeren – Választási törvénytervezet Bukarestben – Gorbacsov cáfolja a CNN értesülését lemondási szándékáról – Harcok Libanonban.

Csütörtök: Moszkva kedvezően fogadja Bush javaslatát – Hans Modrow négy pontos terve Németország újraegyesítéséről, lényege: a semlegesség, Kohl kancellár ezt nyomban elutasítja – Jugoszlávia a hadsereg egységeit vezényli Koszovóba – Lemondott a bolgár kormány – Romániába kibővített ideiglenes nemzeti egyeztető bizottság alakul – Az Európai Közösség Bizottság állást foglal a kelet-európai kapcsolatainak jövőjéről.

Péntek: Spanyol-portugál kormányfői találkozót tartanak Sevillában – Ljubljanában megnyílik a Szlovén Kommunista Szövetségének pártértekezlete – Frederik de Klerk dél-afrikai államfő bejelenti, hogy hamarosan szabadon bocsátják Nelson Mandela polgárjogi harcot és engedélyezik az ANC működését.

A VILÁG HÍREI

– Alekszander Lilov lett a Bolgár Kommunista Párt új vezetője. A BKP XIV., rendkívüli kongresszusának zárónapján a küldöttek megválasztották a 131 tagú felső párttanácsot, amelynek első ülésén egyhangú szavazással a testület elnökévé választották Alekszander Lilovot, aki Zsivkov eltávolítása óta PB-tag és a KB titkára volt. A kongresszus zárt ülésén úgy döntöttek, hogy egyelőre nem választják meg a párttanács 2 elnökhelyettesét, valamint titkárát, hanem négytagú elnökséget alakítottak, amelyben Lilov mellett Petar Mladenov eddigi pártfőtíká, Dobri Dzsurov hadseregtagbarnok, volt PB-tag és Andrej Lukanov, volt PB-tag, KB-titkár foglal helyet.

– Szolovjovot, az SZKP KB PB egykori póttagját, a leningrádi területi pártbizottság volt tagját kizárták a pártból – erről döntött rendkívüli ülésén a leningrádi területi pártbizottság irodája.

– Az SZKP KB meghívására pénteken Moszkvába érkezett Gregor Gysi, a megújult MSZEP-DSZP vezetője. Egynapos munkalátogatása során Mihail Gorbacsovval tárgyal, majd megbeszélései befejeztével nemzetközi sajtóértekezletet tart.

– Az afganisztáni rendezésről és a kétoldalú kapcsolatokról tárgyalat pénteken Moszkvában Eduard Sevardnadze Afganisztán moszkvai nagykövetével. A szovjet külügyminiszter és az afgán diploma-

teszmecseréje feltehetően a jövő heti szovjet-amerikai külügyminiszteri találkozó előtti konzultációk sorába illeszkedik. Eduard Sevardnadze James Baker moszkvai látogatása kapcsán a minap úgy nyilatkozott az AP amerikai hírtügnökségnek, hogy „küszöbön áll az afganisztáni probléma politikai rendezése”.

– A Varsói Szerződésnek katonai-politikai helyett politikai-katonai szervezété kell válnia. Ennek fontosságát hangsúlyozta Pjotr Lusev hadseregtagbarnok, a Varsói Szerződés Tagállamai Egyesített Fegyveres Erőinek főparancsnoka a TASZSZ hírtügnökségének pénteken adott nyilatkozatában.

– Vietnam tiszteletben tartja a lengyel és a keletnémet nép és pártjaik döntéseit, s a jövőben is erősíteni kívánja a velük fenn tartott barátságot, szolidaritást és együttműködést – jelentette ki a vietnami külügyminisztérium szóvivője, első ízben reagálva a LEMP feloszlására és az NDK-beli változásokra.

– Thatcher brit kormányfő történelmi jelentőségű előrelépésként üdvözölte Nelson Mandela pénteken bejelentett szabadon bocsátását, és közölte, hogy mielőbbi angliai látogatásra hívja meg mind F. W. de Klerk dél-afrikai köztársasági elnököt, mind pedig a fekete bőrű többség polgárjogi mozgalmának vezérét.

– A legutóbbi 16 év legnagyobb

előnyét mutatta ki a brit Munkáspárt javára a Gallup Közvéleménykutató Intézet pénteken közzétett felmérése. Eszerint a munkáspárti ellenzék 48:32,5 arányban győzné le a konzervatív kormánypártot, ha most lennének általános választások.

– Az Afrikai Nemzeti kongresszus (ANC) üdvözli Frederik de Klerknek a szervezet legalizálására és más, az apartheid-rendszer felszámolására utaló intézkedésekre vonatkozó bejelentését – hangsúlyozta az ANC pénteken Stockholmban nyilvánosságra hozott közleménye.

– Az angolai hadsereg egységei elfoglalták az UNITA egyik bázisának számító várost, az ország dél-keleti részén fekvő Mavingát – adta hírül angolai katonai források jelentése alapján a LUSA portugál hírtügnökség.

– A nyugatnémet kormány szóvivője szerint Hans Modrow keletnémet miniszterelnököt tervének előterjesztésére kétségtelenül az a felismerés ösztönözte, hogy a helyzet az NDK-ban hallatlanul súlyos, és az emberekben erősen él az egység, az újraegyesítés iránti vágy. A Modrow-tervezet vetett számot.

– A bukaresti katonai törvényszék pénteken életfogytiglani szabadságvesztésre ítélte a Ceausescu-diktatúra vezetői ellen indított per négy fővádlottját: Tudor Postelnicu, Ion Dincát, Manea Manescu és Emil Bobut.

Hol volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren túl nem volt, csak valahol a hegyes-völgyes Helvéciában történt valamikor régen, amikor Hungária felől viharos szelek sodortak arra a tájra egy sereg magyart. A bennszülöttek eleinte lelkesen fogadták őket, a szabadság hőseit látták bennük, idővel azonban lelkesedésük egyre inkább lelohadt. A magyarok pedig azonnal hozzáláttak egyesületeik megalakításához és mivel hagyománytisztelő nép tagjai voltak, idegenbe kerülve is ragaszkodtak ahhoz az ősrégi elvhez, mely szerint ahol két magyar élt, legalább három egyesületre volt szükség. Az alakulás után meg lehetett kezdeni a kemény harcot egymással nemcsak az egyesületen kívül, hanem az egyesületen belül is. Aki nem került be a vezetőségbe, megint csak a hagyományokat követve a régi magyar népművészet gyakorlásával, a fűrés-faragással igyekezett magát megvizsgáltatni. Éjt nappallá téve állította össze névtelen levelekből és régen elhunyt falusi javasasszonyok vallomásaiból megcáfolhatatlan adatokat, melyekkel bebizonyította, hogy az egyesület elnöke nyilas, zsidó vagy ávós volt, esetleg mindhárom egyszemélyben, a pénztáros pedig elsikkasztotta az egyelet vagyónát, amely összesen három darab fületlen gombból állt. Amennyiben bizonyítékai hatékonyak voltak, sikerült bekerülnie az elnökségbe, ahol azonban nem maradhatott sokáig, mert vetélytársai neki is voltak, akik ugyanarra a sorsra juttatták, mint ő az elődjét.

Lassanként azért kialakult a helyzet. Végül már csak olyan egyesületek maradtak, melyek csak a vezetőség tagjaiból álltak, ami igen kellemes volt, mert tagság híján az egyszer megválasztott életfogytiglan gyakorolhatta hivatalát. Nem kellett további vetélytársaktól tartani, akik acsarkodva előbukkanhattak a szürke tagok tömegéből.

Elt akkoriban ezek között a sajítkacok módjára nyüzsgölődő magyarok között egy reményteljes úriember,

aki kalandos múltat tekintett vissza. Társaságban a hajdani jó táblabírák komótoságával mesélte el saját élményeit, melyek kitöltöttek volna egy könyvtárnyi kalandregényt. Végigharcolta ő a második világháborút, járt az orosz fronton, ahol fogságba is esett, de ugyanekkor Magyarországon élte kockázatosával mentette az üldözött zsidókat. Ezek később hálátlanoknak bizonyultak és ettől kezdve csak a „büdös” jelző kíséretében emlegette őket. Állt ő bekötött szemmel kivégzőosztagok előtt is. Egyszer a németek, máskor az oroszok akarták elküldeni a másvilágra, ez azonban az utókor szerencsétlenségére soha sem sikerült. A népbíróság 1945. után háborús bűnösnek ítélte el, a börtönben együtt ült valamennyi ismert politikai és közéleti személyiséggel, de ez nem gátolta abban, hogy részt vegyen a szocialista építkezésben is, amiért még ki is tüntették. 56-ban nagy forradalmár és szabadságharcos volt. Az osztrák határt ugyan már valamikor október 25-e körül átlépte, de efféle jelentéktelen apróságot figyelembe sem szabad venni. Úgy tíz esztendővel ezelőtt még bizalmas beszélgetés közben elárulta – csak úgy fülbe súgva – hogy ő Hitler sógora, 1989-ben pedig a kivégzett Nagy Imre miniszterelnök unokaöccsének mondta magát.

Egy alkalommal igen kellemetlen ügybe keveredett. A bíróság azzal vádolta, hogy része volt egy honfitárs tragikus halálában. Ezt ugyan véleménye szerint csupán a rossz nyelvek állították, a bíróság azonban hitelt adott a szavuknak és elítélte emberölés címén. Az ítélet végrehajtását egyelőre felfüggesztették, ekkor azonban újabb baj érte. Egy alkalommal ugyanis csak úgy virtusból, vagy inkább mások

ZÜRICHI TUDÓSÍTÓNKTÓL

Svájci-magyar mese

bosszantására kiemelt és elhurcolt a helyéről egy útszéli keresztet. Tettét az éjszaka leple alatt akarta végrehajtani, de ahogy magyarul mondani szokták „pechje volt”. Egy álmatlanságban szenvedő lelkiismeretes polgár ugyanis meglátta az esetet és azonnal feljelentette és ekkor a bíróság már hajthatatlan volt: le kellett ülnie az előző ítéletben felfüggesztett büntetést is.

Telt-múlt az idő és a kellemetlen eset lassanként feledésbe merült. A gyerekek felnőttek, új magyarok érkeztek, azokra a bizonyos régi dolgokra már csak néhány öreg társ emlékezett, aki nem sokat nyomott a latban. Hősünk közben új rokonságra révén olyan tekintélyes kapcsolatokra tett szert, hogy mikor helvét polgár kívánt lenni, még a szórszálhasogató felvételi bizottság is szemet hunyt a börtönbüntetés felett. Pedig mindenki tudta, hogy ezek a kérelmetlen személyek még a dédapák botlásait sem bocsátják meg a késői unokáknak.

Nem volt már mai gyerekek, amikor a régi haza irányából váratlanul az új szabadság szelei kezdtek fújdogni. Ezek készítették a szülőföld meglátogatására. Amint ott meglátta, hogy boldog-boldogtalan pártot alapít, politikai babérokra pályázik, vetélytársát pedig fűrés-faragja, üti-vágja, ahol éri, felbuzdult ereiben a szittya vér. Hiszen ezt ő is tudja! Gyakorolta ő ezt a mesterséget odakinn is, igaz, hogy szerényebb keretek között, de ennyi elég volt ahhoz, hogy a mesterség fogásait el ne feledje.

Elhatározta hát, hogy ő ha török-szakad, képviselővé választatja magát Magyarországon. Jelentkezett is az egyik pártnál. Amikor bemutatkozott, mint hajdani üldözött hazafi, forradalmár és szabadságharcos, a helvéci

magyarok egyetlen igazi szószólója, egyelőre csak udvarias fejbőlintásokkal hallgatták kalandos történeteit. Akadt az ő fajtájából odahaza is elegendő, a történetek sem voltak egészen ismeretlenek. Mikor azonban arra hivatkozott, hogy összeköttetései vannak a svájci nagytőke világában és megválasztása esetén dönteni fogja a svájci frankot Magyarországra, a vékony pénzü honfitársak már figyelme-szebbek lettek szavaira. Amikor pedig még vacsorára is meghívta őket egy elsőosztályú étterembe, ahol csak úgy szórta az ezres bankókat, már a legcsekélyebb kétség is belefűldt a jó magyar borokba. Az persze nem tudhatták a jó hazai atyafiak, hogy abból a pénzből, amit nagylelkűen rájuk költött, a messzi Helvéciában legfeljebb két ember ehetett volna szerény zónamenüt valamelyik harmadosztályú vendéglátóban.

Rendben volt tehát minden. A hajdani csínytevésekre fátylat borítottak, a képviselőség a legjobb utakon haladt. Mit számított az, hogy a hazai törvények értelmében csak az rendelkezik választójoggal, akinek állandó lakhelye Magyarországon van. Pénzzel a legcsikorgóbb kereteket is meg lehet olajozni. Ki keresi a magyar okmányt, ha van szép pirosfedelű svájci útlevél, melynek a szerény magyar az árnyékába sem léphet. Már csak a választások maradtak hátra. Azután majd...

A mesének nincsen vége. De kár lenne elfutni vele bíróságra, rendőrségre. Mert a mese az mese, bár nincsen mese tanulság nélkül. Elnek még hercegek, grófok és válogatott cigánylegények, csak manapság másként nevezik őket. Valamennyi a királykisasszony kezét óhajja elnyemi és kész érte megküzdeni a hétfejű sárkánnyal. És vannak gonosz törpék is, akik szemfényvesztő varázslattal igyekeznek a rejtegetett kincset a hatalmukba keríteni.

Vezényi Pál

Románia, 1989. december 22.
A franciaországi visszhang – VIII.

A FORRADALOM SZERFÖLÖTT RENDETLEN DOLOG

Közben óhatatlanul kiderült néhány újabb részlet: Petre Roman a Monde-nek elmondta, hogy több hónapja Iliescu és Militaru valóban találkoztak, beszélgettek egy parkban – beszélgetésüket magnóra is vette a Securitate. Brucan pedig sajtóértekezleten közölte: ha lett volna bármi összeesküvés, eldicsekednének vele. Látnivalóan nincs mivel dicsekedni a forradalom előtti időből. Ugyanakkor a Frontnak létszükséglete, hogy magát a forradalomból származtassa. Ez rendjén is van addig, amíg magát össze nem téveszti a forradalom céljával. (E rendjénvaló dolog körül azonban lehet valami zavar és feszély a Front Tanácsában. A francia sajtó egy részének darab időre oly kedvesse váló összeesküvés-teóriát ugyanis térszerűen cáfolták a tanácsbéliel, de minden előzetes találkozás, beszélgetés tagadásával a spekulációkat önkéntelenül is táplálták.)

Marad hát a kérdés: kinek is érdeke „utcai harcok show-műsorát” emlegetni, miként azt egy magazinban olvasom? S pusztító operettóhajok és bukáruk részletei miként is fedhetők fel, ha az amúgy tájékozott kommentátor azt írja például a tekintélyes párizsi esti lap január 6-i számában, a korábbi brassói zendülésre visszatekintve: „ott tört ez ki, Brassóban, ahol, Erdélytől és Moldovától eltérően, nincsenek nemzetiségek”.

Mindennek fényében tárgyyszerű volt a francia külügyminiszter még január 4-én, csütörtökön nyomtatásban is közreadott véleménye: politizáló emberektől természetes, hogy latolgatják, előkészíteni próbálják a jövőt; a puccs körüli disputa érdektelen, akik a hatalmat most Bukarestben gyakorolják, népfelkelésnek köszönhetően teszik. A francia sajtóvita tehát, így a diplomata diplomatikus megfogalmazása, ildomtalan.

Az ildomtalan, elhamarkodott, félvezető – és a román forradalom eseményeiről előbb oly híven és drámai erővel tudósító jelentésekhez méltatlan – cikkváltást röviden összefoglalni és kommentálni szükséges volt mégis. Egyrészt, hogy kitessék, pontosan miért is érezte úgy a beszámolómban e résznek elején idézett bukaresti értelmiségi január első napjaiban: „a francia újságírók el akarják lopni tőlünk a mi forradalmunkat”. Másrészt, hogy teljesebb legyen a román franciaországi visszhangjának az első két hétnek a krónikája. Az események itteni tükréhez hozzá tartozik ez is. És kínál néhány tanulságot tévkepeiben is.

Az egyik egyszerre általános és égetően időszerű: a kétségbeesett kiütéskeresés kiobbantotta forradalmakat kísérte s követte sokszor terror és puccs – a francia forradalmat a jakobinus diktatúra és Napóleon, az 1917-es orosz februári forradalmat a nagy októberi államcsíny. Romániában forra-

dalom tört ki, melynek során a hatalmat – a diktatúra keltette úrben – azok ragadták magukhoz, akik attól túlságosan messze korábban se voltak. Legitimitásuk annyi, amennyit a forradalom remélt és békésnek remélt folytatása nekik időlegesen kölcsönbe ad. Hozzá tartozik e kölcsönzéshez, hogy a forradalom szerfözlött rendetlen dolog, a diktatúra kárhózas, az átmenetre nincsen recept. Következésképp a kelet-európai változásokat figyelő francia sajtó egyszerre árul el örömet, együttérzést és zavart. Az elkapkodott sajtóvita ezt a zavart is mutatta. Mőgötte a háttér, úgy fest, nagypolitikai tanácsalanságot is takar. Legalábbis erre vall egy volt francia külügyminiszter (Michel Debré) nyilatkozata, ki ezt a francia tanácsalanságot a berlini fal-repedéstől datálja, s úgy látja, hogy ezt fokozták csupán a romániai események.

Zirkuli Péter
(Párizs)

ÉS ÖN KIRE KÍVÁNCSI?

Juhász Imre, a Hódmezővásárhelyen élő és dolgozó vállalkozó, akik sok-sok ember mozgásszabadságát adta vissza az általa gyártott üzleti protézisek révén, azt kérte, hogy Lehmann Istvánnal, Csongrád megye tanácselnökével beszéljünk. Például arról, hogyan látja a megye vezetője a jövőt, mit tart az önkormányzatokról, véleménye szerint a jövőben hogyan fejlődnek majd a különböző nagyságú települések... és érintőlegesen még sok más témát is fölvetett. Jószerevel olyanokat, melyek az emberek többségét foglalkoztatja – nem véletlenül. Eppen a sok felvetés az oka, hogy talán kicsit darabosabb lesz-e beszélgetés, mint amilyen egy interjútól elvárható.

Bevezetőül még annyit, hogy Lehmann István szorosán kötődik eddigi munkássága révén az államigazgatáshoz. A megyei tanács általános elnökhelyettesévé 1988 áprilisában, tanácselnökké pedig 1989 februárjában választották meg.

*

– Csongrádot közismerten Pol-Pot megyének „becézik”, s valljuk meg, hogy a Komócsinok „uralkodása” miatt nem is alaptalanul. Az is ismeretes, hogy az utóbbi időkben Önöknél elég gyakran robbant a puskaporos hordó. Ennek ellenére elvállalta a tanácselnöki tisztelet. Miért?

– Lehet, hogy nagy szavaknak tűnnek, amiket elmondok. Hogy megválasztottak, megtiszteltetés volt számomra, s abban bíztam, hogy most már megváltozott szellemben és légkörben lehet dolgozni.

– És érezhető a megváltozott helyzet?

– Ez remény volt s nem tény. Tehát nem tudom azt mondani, hogy ebben a megyében megváltozott minden, s most egy konstruktív, egészséges társadalmi légkör alakult ki. Ehhez kevés volt még az idő.

– És Ön sem Isten...

– Erről van szó... s a lehetőségek ebben a beosztásban is korlátozottak. Anyagilag is meg egyébként is. Sok minden változik: a megyék jelentősége, szerepe, a gazdaság irányítási rendszere leválik az államigazgatásról, s kevesebb befolyást lehet gyakorolni a társadalmi folyamatokra, mint korábban. De én ezt egészséges folyamatnak tartom.

– Persze, az egypártrendszer megszűnésével új szerepet is be kell töltsenek a megyei államigazgatási szervezetek, apparátusok.

– Én is úgy látom, hogy a jövőben egy politikai-társadalmi úrt betöltő szerepet is el kell látnunk, hiszen a „megye” az egyetlen olyan fóruma lehet a különböző érdekek érvényesülésének vagy politikai érdekek ütközésének, ami az egész megye társadalmát érinti, illetve a sajátosságokat figyelembe tudja venni. Én éppen ebben látom a megyei tanácsok – mint népképviselői vagy önkormányzati szervezetek – egyik fontos feladatát, indokát.

Nem fél, hogy áldozattá válik...

– Milyen most Csongrád megyében a hangulat? Erről éppen a múlt okozta sötét háttér miatt kellene beszélgetni. Azt hiszem, nem véletlen, hogy éppen itt pattantak ki azok a bizonyos politikai indítatású dolgok...

– Úgy gondolom, hogy mindez a megye sajátosságaiból adódik. Egyrészt a pártállamnak az általánosnál is erőszakosabb érvényesüléséből, ami már-már robbanásokat okozott. Másrészt pedig a megye társadalmi sajátosságaiból, ezen belül elsősorban Szeged helyzetéből, a rendkívüli mértékben „felhalmozódott” szellemi, tudományos, politikai, társadalmi kapacitásból, amelyik szükségszerűen keresi a kitörést, a kiút lehetőségeit – és sokáig nem tudott ehhez méltóan érvényesülni.

– Talán éppen ezért voltak vulkányszerűek a kitörések. A hirtelen „kitöréseket” és azok erejét jónak tartotta?

– Igen. Így utólag elemezve a dolgokat...

– Utólag mindig más a rálátás...

– Igaza van. Az adott pillanatban félelmetesnek tűntek a dolgok, mert nem volt tudható, hogy a folyamat hova vezet. De valóban, most utólag elkerülhetetlen változássornak tartom azt, ami itt történt. Tehát az itt történeteket – számos vadhajtásukat leszámítva – pozitív jelenségnek ítélem, különösen azért, mert a változások jó irányba mutatnak.

– Ha jó is az irány, igen sok ember esik áldozatul ártatlanul. Csonka Istvánra, a szegedi városi tanács elnökére gondolok például, akit elnökké választottak, s egészen rövid idő múltán menesztettek is. S mint kiderült, elég megfontolatlanul.

– Lezajlott egy nagyon részletes és alapos vizsgálat az ő személye körül fölvetődött problémák kapcsán. Kiderült, hogy nem követett el olyan hibákat, ami a döntést igazolná... Sajnos, a változások során ártatlanok is áldozatul esnek... A részkérdésekbe gyakran hiba csúszik.

– Ezért kérdem, hogy Ön milyen érzésekkel, milyen lelkiállattal vállalta a megbízatást? Nem tart-e attól, hogy egy idő múltán szintén áldozat lesz?

– Nehéz kérdés... de most sajátos helyzet van sajátos szituációkkal. Hamarosan választásokra kerül sor, s akkor történik meg az ember igazi meg-

mérettetése. Múltam és munkám alapján nem hiszem, hogy tartanom kellene – elnézést a kifejezésért – a „rövidtávú kinyírásról”. Abban viszont csöppet sem vagyok biztos – éppen a megváltozott politikai és társadalmi helyzet miatt –, hogy a választáson sikerrel indulhatok vagy vehetem föl a versenyt.

– Javában folyik az országgyűlési képviselőválasztás korteshadjárata. Megyékben a tanácselnökválasztást megelőzően megtartották már a „főpróbát”. Hárman indultak...

– A „hadjárat” lebonyolításához rövid volt az idő, s ez meglátszott az egészen. Persze, a sajtó elég sokat foglalkozott akkoriban a választással és az előkészülettel. Mindenki úgy érezte, hogy példás és új dologról van szó. De valahogy nem jött össze, még akkor sem, ha megelőzte a korát a választás. Magam is másra számítottam, hiszen abban az időben botrányok soráról volt hangos a megye és a megyeszékhely. Biztosan volt szervezési hiányosság is, de a fölajzott közélet ellenére a közvélemény érdektelen, mi több, fásult volt. Ebben valamiféle furcsa ellentmondást éreztem. De nem azért, mert a három jelöltet nem szedte szét a tömeg...

– Hanem, miért?

– Amikor a megye településeit jártam, azt tapasztaltam, hogy az embereknek nemigen van elképzelésük a megyei tanácselnök vagy a megyei tanács tagok feladatáról. Elsősorban anyagi jellegű problémákat vetettek föl... Persze, ez részben érthető is, hiszen minden emberben, minden településen olyan érzés alakul ki, hogy hátrányos helyzetben vannak.

– Vajon e téren és egyéb vonatkozásban változást jelent majd az önkormányzat, a települések függetlensége?

– Öszintén mondom, hogy az önkormányzattól nagyon sokat várok. Bár a jelenleg érvényben lévő tanács-törvény is sok lehetőséget biztosít az önállóságra, a valódi népképviselői tevékenységre. De végre el kell tűnnie életünkben az úgynevezett felülről osztási szisztémának, vagyis az adott településeknek legyenek meg a saját tevékenységükhöz szükséges anyagi, gazdasági forrásai, s valóban maguk dönthessék el, hogy pénzüket mire fordítják.

– Nem kell attól tartani, hogy az „én házam, az én váram” című „jeleket” tömkelegét rendezze meg majd az élet? Vagyis adva van két közepes nagyságú település. Jó lenne, ha célszerűen együtt terveznék meg az infrastrukturát vagy annak egy részét. Így kevesebb pénzből is jól kijöhetnének.

– Lehet, hogy számtalanszor mondott dolgot ismétlek, de az a véleményem, hogy együtt kell működniük a településeknek. Illetve nem kell! S ez a lényeg. Hanem jó lenne, ha felismernék a térség, ezáltal a saját érdeküket. Tehát közös mozija vagy közös művelődési háza lenne a két „szomszédnak”. Egyik itt, a másik amott. De

az az ésszerű, amit a nép elfogad. Mondok egy hétköznapi témát felvetésének – talán – ellenbizonyítékul. A társasház nyolc családjának kellene egy-egy barkács gép. De az drága. Fölmerül, hogy vegyenek közösen. Erre többen azt mondják, hogy ha nincs az ő garázsukban, akkor nem is az övék. Így spórolnak rá mind a nyolcan.

– Térjünk még vissza a tanácselnökök megválasztására. Elsősorban az időközi választásokra gondolva kérdem: ki választható tanácselnöknek?

– Bárki, aki tagja a tanács testületnek. Tehát csak a tanács tagok választhatóak. Vagyis igen szűk a kör... Hogy világosabban és konkrétan fogalmazzak: például e rendelkezés miatt „főnek a szegediek is a saját levükben”. Mert vagy nincs alkalmas ember a tanács tagok között, illetve aki az lenne, nem vállalja el az elnöki tisztelet. Ez érthető is, hiszen manapság sem anyagilag, sem erkölcsileg, sem pedig egzisztenciálisan nem a legjobb „állás” a tanácselnökség. De gondolom, hogy az önkormányzat bevezetését követően ez vagy megváltozik eleve, vagy az idő tanulsága nyomán.

– A tanácselnökök is – hogy szavival éljek – saját levükben főnek. Az adott, mi több, meghatározott elmentmondások között öröklődnek.

– Egyáltalán nem tartom jónak és helyesnek, hogy az a tanácselnök, aki az apparátust irányítja, a tanács testületet is vezeti. A kettőnek nem azonos az érdeke. Mert most mi a helyzet? A szakma, vagyis az apparátus, a szakágak valamit kidolgoznak, s azt előterjesztik a testületnek. Annak a testületnek, amelynek a társadalmi kontroll szerepét kell betöltenie. De ha az előterjesztést nem fogadják el, az elnökök is „blama”. Tehát az apparátus döntését is meg kellene védenie, ugyanakkor a testület, az állampolgárok által választottak érdekében is tennie kell. Most volt itt nálunk egy lengyel város, Lodz delegációja. Együtt jött a polgármester, aki az apparátust irányítja, illetve egy történészprofesszor, aki pedig a testületet. Számomra ez a szimpatikus, és ez a helyes is.

– Végezetül kérem, hogy mondjon valamit a Szegedi Nemzeti Színházban dúló „perpatvarról”.

– Én sem tudok sokkal többet, mint Ön. A színház egyébként is a városé. A megyének a helyi önkormányzatba beleszólni nincs joga. Így mi a színházzal kapcsolatban még csak állást sem foglaltunk. Amúgy arra is törekszünk, hogy ahol nem kell, ott ne is szóljunk bele a dolgokba.

– Elnök úr, Ön kire kíváncsi?

– Balogh Jenőre, a budapesti székhelyű Geothermál kiszövetkezet – vagy már közös vállalat? – elnökére. A geotermikus energia hasznosítására jó lenne ráirányítani a figyelmet egy olyan személy tevékenységére keresztül, aki Magyarországon ebben apostol szerepet játszott és játszik.

V. Horváth Mária

A katonák hogyan?

A Magyar Néphadsereg parancsnoka intézkedett arról, hogy február 23-ig minden katonai tanintézetet hallgatót és sorkatonát legalább egy alkalommal hazaengedjen parancsnoka – közölte az MTI-vel Keleti György ezredes, a Honvédelmi Minisztérium szóvivője arra a kérdésre válaszolva, hogy miként ajánlhatnák képviselőjelöltet a katonák. Hozzátette, hogy akiket egészségi okoknál fogva hosszabb ideje kórházban kezeltek, kezelnek, illetve magatartásuk miatt fegyelmi felelősségrevonás alatt állnak, azokra nem vonatkozik ez az intézkedés, mert a szolgálati szabályzat tiltja számukra az elhelyezési körletük vagy laktanyájuk elhagyását.

Esetükben azt ajánlja a szóvivő, hogy szülei vagy hozzátartozók levelben küldjék el nekik a kopogtatócédulát, esetleg keressek fel őket, így a látogatás alkalmával az ajánlási szelvényt a sorkatonák kitölthetik.

A hivatásos katonák esetében ugyanolyan módon lehet gyűjteni a szelvényeket, mint bármelyik más magyar állampolgárnál, hiszen lakásukon, otthonukban kapják meg a kopogtatócédulát. A választójogi törvény értelmében a fegyveres erőknél szolgálatot teljesítő személyektől, így a katonáktól sem lehet szolgálati helyükön szolgálati feladatuk teljesítése közben ajánlási szelvényt gyűjteni.

Rendeződik a hajléktalanok sorsa

Bár egyelőre vita van a Magyar Néphadsereg által a Fővárosi Tanács kezelésébe adott tábor státuszáról (tudniillik, hogy menhely, tábor vagy otthon – ettől függ ugyanis, hogy fenntartásához milyen anyagi eszközökkel járulnak hozzá az illetékesek), remélhetően napokon belül hosszú időre rendeződik a hajléktalanok sorsa – hangzott el a Törökbálinti út 1. szám alatti táborban pénteken tartott sajtótájékoztatón.

Mint az érintettek, vagyis a Nemzet Szegényeinek Frontja szervezet vezetői elmondták: a január 21-én alakult párt a szervezési teendőket későbbre halasztva a gyakorlati munkával kezdte meg működését, egyelőre sikerrel. A tábor mintegy négyszáz lakójának –

eddig – mindennap jutott legalább egyszer főtt étel, van fűtés, világítás, és ha nehezen is, de jut tiszta ágynemű mindenkinek. A társadalom legkülönbözőbb szervezetei – szövetkezetek, iparvállalatok, a MÁV, magánvállalkozók – nyújtottak eddig segítséget, és ily módon 102-en kaptak munkát.

Sajnos, kevésnek bizonyult az a 100 ezer forint, amelyet a Szociális és Egészségügyi Minisztériumtól kaptak. Az előzetes becslések szerint egy-két millió forintba lenne szükség ahhoz, hogy a Törökbálinti úton lévő tábor – otthonként – fogadhatta a társadalom perifériáján élőket. Eppen ezért mihamarabb létre kellene hozni egy alapítványt azzal a céllal, hogy az önhibáján kívül munka és lakás nélkül maradók

újratemelőddő rétegének problémáit időről időre orvosolni lehessen.

A sajtótájékoztatón a MAV Budapesti Vezérigazgatóságának képviselői elmondták, hogy a főváros valamennyi pályaudvarán helyreállt a rend, és a MAV felajánlása nyomán eddig 33 hajléktalan kapott munkát illetőleg szállást. A MAV egyébként 300 embernek tud munkát adni, és 150 szálláshellyel rendelkezik. A fizetések 6500-tól 12 000 forintig terjednek a betöltött munkakörtől függően.

Szó esett arról is, hogy a tábor környékének lakói bizalmatlanul szemlélik a hajléktalanok letelepedését, ám a gyanúsítgatások adatai alapján, hiszen a tábor lakói maguk sem túrik a felforgatókat.

Ülést tartott a Minisztertanács

Csaknem egy tucat téma került a Minisztertanács elé a testület pénteki ülésén. A kormány tanácskozásán elhangzottakról a délutáni órákban Bajnok Zsolt szóvivő tájékoztatta a magyar és a nemzetközi sajtó képviselőit.

A terítékre került témacsoportok közül kiemelte a Deregláció a közigazgatásban címet viselő előterjesztést. Ezt a kérdést nyolc tárca előterjesztésében tárgyalta meg a Minisztertanács, amely mintegy tizenegy törvény és négy törvényerejű rendelet áttekintéséről, egyszerűsítéséről kapott ily módon jelentést. Az intézkedési csomagterv lényege, hogy a jogszabály-korrekciók csökkentik az államigazgatás terheit, erősítik a tanácsok önkormányzati jellegét, mérséklék a központi beavatkozást.

Az egyéb napirendi pontok között a Minisztertanács elé került a vezetői állami tisztségviselők munkadíjáról szóló előterjesztés. Ezt az előterjesztést a kormány tagjai egyöntetűen, meglehetősen éles hangnemben elutasították, úgy vélik ugyanis, hogy amikor az ország ilyen rendkívül nehéz gazdasági helyzetben van, és az életszínvonal-csökkenés tízezreket sújt, elfogadhatatlan, hogy a kormány saját bérezéséről, a bérek emeléséről döntsön. Így aztán megmaradtak az eddigi fizetések. Eszerint a miniszterelnök fizetése bruttó 97 500 forint, nettó 47 979 forint, az államminiszter és a miniszterelnök-helyettes fizetése bruttó 78 000 forint, nettó 40 179 forint. A miniszterek nettó 34 979 forintot kapnak.

folytatás az 1. oldalról

Arra buzdítja híveit, hogy vegyenek részt a társadalmi életben, kapcsolódjanak bele a nemzet életébe „felelős és tudatos alakításába” és „csoportokba szerveződve érleljék ki, fogalmazzák meg, a közéletben is képviseljék a keresztény elveket, hogy ezáltal az országban többségben lévő katolikusok érdekei kellő súllyal kifejezést nyerjenek”. Az egyház mindig kapja meg azt a lehetőséget, hogy kifejtse nézeteit a szociális és társadalmi kérdésekben.

A nyilatkozat megállapítja, hogy a közjó előmozdítása, a megfelelő életfeltételek biztosítása minden állampolgár számára közös társadalmi feladat. És itt nem csak az élet fenntartásához szükséges anyagi javakról van szó, hanem arról is, „hogy mindenki megtalálhassa életének értelmét és kiteljesíthesse önmagát” vallási, keresztény értelemben is. A jogok és elvárások mellett szólnak a püspökök a kötelességekről is, amelyekkel egymásnak és a társadalomnak tartozunk.

Demokrácia és szabadság

Az állampolgárok szabad választásokon döntenek a politikai rendszer kérdésében és jelölik ki a vezetőket. „Öszintén reméljük, hogy a közélet irányítói mindig a nemzet, a nép szolgálatába fogják állítani erejüket, s nem egyéni vagy csoportos privilégiumok megszerzésére vagy fenntartására törekzenek.” A nép érdekeit előmozdító politikát „csak tisztességes eszköz-

Keresztények részvétele a társadalmi megújulásban

A Magyar Katolikus Püspöki Kar nyilatkozata

zökkel, önzetlen, becsületes, tiszta erkölcsű emberekkel lehet kialakítani”. A demokrácia magasfokú „morális és politikai érettséget” kíván meg az állampolgároktól is. Nemzetünk csak akkor tud felülemelkedni az elmúlt évtizedek okozta „emberi és erkölcsi káron”, hogyha „erkölcsösebb, becsületesebb, igazságosabb emberei talajra, az értékek szilárd alapjára építi fel az új, igazi demokráciát”. A szabadság szükségképpen megnöveli a felelősséget. A szabadságnak „a teljesebb emberi életet” kell szolgálnia és nem válhat „kiszámíthatatlan, újabb diktatúrák forrásává”.

A keresztények a társadalomban

A közjó szolgálata magában foglalja a közéleti és politikai tevékenységet is. Az Egyházi Törvénykönyv megtiltja a papság számára „a közhatalom gyakorlásában való részvételt” – hangsúlyozták ismételtén a püspökök. „Ezért nem lehetnek tagjai politikai pártoknak, nem lehetnek képviselők a parlamentben vagy tanácsstagok bármilyen helyhatósági szinten.” Ez a keresztény világi hívők dolga. „Buzdítjuk tehát azokat a híveinket, akiknek tehetségük és hivatásstudatuk van a politika nehéz, de nemes tevékenységére, hogy felkészülten, önzetlenül az egész társadalom javára vállalják el a

nemzet közösségének szolgálatát a politikai életben való részvétel által.”

A hívő embernek – figyelembe véve az egyház tanítását – magának kell eldöntenie, hogy melyik párt tagja lesz. „Csak olyan pártnak lehet tagja, amelyik igazán a közjót szolgálja, biztosítja az egyház szabad és hatékony működését, maradéktalanul képviseli az erkölcsi értékeket, az igazságosságot, a szabadságot és a teljes emberi személy méltóságát.” Figyelmeztet a nyilatkozat arra, hogy egyes politikai irányzatok „csak látszatra képviselik a keresztény erkölcsöt és csak pártpolitikai céljaik szolgálatában emlegetik a keresztény elveket”. A szabadságot – szól tovább a figyelmeztetés – „nemcsak a totalitárius diktatúra nyomhatja el”, de veszélyezteti, „eltorzíthatja a szélsőséges liberalizmus is”. „A keresztény ember nem teheti magáévá azt a felfogást, amely kétségbe vonja vagy tagadja a maradandó erkölcsi értékeket és mindent a maga egyéni vagy csoportérdekeinek rendel alá, a személyi vagy erkölcsi értékeket magánügyként kezeli és a társadalmi életben nem biztosítja védelmüket.”

Az egyház „felhívja a figyelmet a keresztény világnézet programszerű vállalásának jelentőségére is”. „Örömmel üdvözli mindazokat, akik olyan pártokat támogatnak, amelyek a Szentírás emberképe alapján a terem-

tett és megváltott ember szolgálatát helyezik célkitűzéseik középpontjába, és képesek arra, hogy ennek megfelelően valóban hatékony és konkrét gazdasági, politikai programot dolgozzanak ki.” Az ilyen értékek az európai keresztény örökségben gyökereznek és közelebb visznek Európához.

Feladataink

Meg kell ismernünk az egyház társadalmi tanítását, hogy abból jelen helyzetünkre vonatkozó értékelési normákat és cselekvési direktívákat meríthessünk. „Legszébb nemzeti hagyományainkat folytatva legyen a kereszténység ismét a magyarság legsajátosabb – kulturális – értékeinek őrzője és fejlesztője.” Az egyház feladatának tekinti továbbá a „testvériesebb, közösségibb gondolkodás- és cselekvésmód” elterjesztését. Így válhat „az igazi nemzeti egység” építőjévé, „a szeretet kultúrájának” letéteményesévé. Ennek elengedhetetlen feltétele a béke, a megbékélés munkálása. „A keresztényeknek jó példával kell előljárniuk abban, hogy „házunkban a versengés és féltékenységek, a pártoskodás és az egymás elleni harc helyett a kiengesztelődés szellemében építsük szabadabb és – reméljük – boldogabb jövőnket.”

„A magyar katolikus egyház ezer éve Szent István-i alapokra épült és hűen szolgálta nemzetünk életét. Társadalmunk mai megújulása nem képzelhető el a keresztény értékek nélkül.”

A KSH elkéserítő adatai...

A Központi Statisztikai Hivatal most elkészült tájékoztatója az ország lakosságának demográfiai adatairól, a gazdasági életéről, a külgazdasági kapcsolatokról, valamint a lakosság életkörülményeiről ad számot.

A gazdasági életéről felvázolt kép nem kedvező. 1989-ben ugyanis a magyar gazdaság egyensúlyi helyzete tovább romlott, széles körű pénzügyi feszültségek jellemezték. Konvertibilis devizából a folyó fizetési mérleg hiánya 1,4 milliárd dollárt tett ki, mintegy 600 millió dollárral többet az 1988. évinél. A nettó konvertibilis adósságállomány az év végére 15 milliárd dollárra nőtt. A rubelelszámolású fizetési mérlegben 1,6 milliárd rubel aktívum keletkezett, a nettó követésállomány év végi összege 1,7 milliárd rubel volt – írja a KSH jelentése.

Az állami költségvetés hiánya a tatarékossági intézkedések ellenére – becslések szerint – 53–54 milliárd

forint volt a múlt évben. Ez a hiány több annál, mint amit év közben a pénzügyi feszültségek enyhítése érdekében elfogadhatónak ítélték meg a szakemberek. Növelte a költségvetés kiadásait, hogy az év végén tömegesen fizették vissza a lakáshiteleket és vették igénybe a kedvezményt. A jegybank belföldre kihelyezett hiteleinek csaknem négyötödét fordította a költségvetés hiányának meghitelezésére, valamint az Állami Fejlesztési Intézetnek folyósított hitelekre.

A kereskedelmi bankok és a szakosított pénzügyintézetek által a vállalatoknak nyújtott hitelek állománya egy év alatt 17 százalékkal nőtt, a múlt év végén mintegy 450 milliárd forintot tett ki. A gazdálkodók jó részének likviditási helyzete javult, elsősorban a termelői-ár-emelkedés és a cserearány-javulás miatt, más részükénél viszont romlott a pénzügyi helyzet. A gazdálkodók az év végén 100 milliárd forintért álltak sorba a bankoknál.

A Parasztszövetség főtitkára a földről

Törvény nélkül visszavesszük

Előző két számunkban az SZDSZ agrárszakértője, Juhász Pál mondta el véleményét a mezőgazdaság jövőjéről, részben érintve a földtulajdon problémáját. Az Országgyűlés múlt heti ülésén is foglalkoztak a kérdéssel, pillanatnyilag a téveszelnők álláspontja győzött. A már megváltott földekre továbbra sem ismerik el az örökösök jogát, azokat a szövetkezet szabadon befektetheti vállalkozásokba. Mit szól mindehhez Gerbovits Jenő, a Magyar Parasztszövetség főtitkára, hatvanöt éves zicsi gazdálkodó?

– Sem a mai parlament, sem a következő nem rendelkezhet a földtulajdonról, mivel itt a tulajdonosok megvannak, csak törvénytelenül kiforgatták őket mindenükből. Csak egy feladatuk lehet, az eredeti tulajdonjog visszaállítás. Ezeknek a földeknek az árát nagyon sokan centenként szedték össze Amerikában a két világháború között, vagy itthon gürölköztek érte. Most milyen jövedelmező be bárki is a parasztság ügyeibe?! Ha ezt a tulajdont nem ismerjük el, akkor a többi hogyan fogjuk garantálni?

– Önök azoknak is visszaadnák a földet, akik harminc évvel ezelőtt városba költöztek és ott megteremtették a maguk egzisztenciáját.

– Ezek az emberek nem önként hagyták el a falut, itt külső érdekek alapján avatkoztak be a parasztság életébe.

– Többen úgy vélik, hogy ha az Önök programja győz, és a távollévő örökösök visszakapják szüleik, nagyszüleik földjét, akkor azok eladásával óriási tökéket vonnak ki a mezőgazdaságból.

– Mi következetesen ragaszkodunk a piaci viszonyok kiépítéséhez, ezért nem tudjuk elfogadni, hogy különbséget tegyünk tulajdonos és tulajdonos között. Ha pedig a föld érté-

ke helyreáll, nem lehet elkerülni, hogy a föld áramoljon egyik kézből a másikba. Az eladás a tulajdonos korlátozhatatlan joga.

Más kérdés a használati jog, amit külön kell választani a tulajdonságtól, erről természetesen lehet tárgyalni. Helyes lenne, ha ezt az új parlament törvényben szabályozná, figyelembe véve a különböző közgazdasági szempontokat.

– Mi lesz azokkal a névleges megváltási díjakkal, amit az egykori tulajdonosoknak kifizettek?

– Majd levonjuk a bérleti díjból, hisz nem gondolhatja senki sem komolyan, hogy ingyen használhatták harminc éven keresztül a földjeinket. Ki ad számot a bevitt vetőmagról, elvetett területekről, eszközökről?!

– Ugy tűnik, egyedül maradtak ezzel a 47-es programmal, csak a Független Kisgazdapárt hirdeti továbbra is. Mit csinálnak, ha az új parlament sem adja vissza a földet minden örökösnek?

– Ez nem egyszerű tulajdonkérdés, ezt a társadalom egésze érezni fogja, mert a jelenlegi nagyüzemek egyre inkább képtelenek lesznek az ország ellátására – elég csak a paprika- vagy az étolajimportra gondolni. Ha itt nem engedik megerősödni a magánszektort, a kisüzemeket, akkor anarchia lesz a piac helyett.

– Ezeket tekintjük inkább következménynek, de mit csinál a Parasztszövetség a kedvezőtlen válasz esetén?

– Ha nem kapjuk vissza rendes úton a földeket, akkor törvény nélkül visszavesszük, mivel törvénytelen volt az elvétel. Jöjjön a törvény velünk szembe, bizonyítsák nekünk az igazukat! Bizonyítsa a törvény, hogy nincs jogom visszavenni a tolvajtól a saját magamét!

Györffy Árpád

A KSH jelentéséből kitűnik a továbbiakban, hogy a gazdaság teljesítményét kifejező bruttó hazai termék (GDP) előzetes, becslések szerint 1–2 százalékkal csökkent. A megtermelt összes jövedelméből a belföldi felhasználás kevesebb volt, mint egy évvel korábban. Ezen belül a lakosság fogyasztása nem változott, ám a közösségi fogyasztás és a beruházások lényegesen visszaestek.

A tájékoztató szerint 1989-ben az ipar teljesítménye mintegy három százalékkal elmaradt az előző évitől, annak ellenére, hogy a gyors ütemben szaporodó ipari kisszervezetek teljesítménye jelentősen növekedett. Míg az ipari termékek rubelexportja 6–7 százalékkal csökkent, a tőkés export ugyanennyivel emelkedett. Elsősorban a kohászati termékek, a vegyipar és az élelmiszeripar kivitele nőtt jelentős mértékben.

Nemcsak az ipari, hanem a mezőgazdasági termelés is csökkent – a növénytermesztésben és az állattenyésztésben egyaránt mintegy 2 százalékkal. Ugyanakkor a mezőgazdasági termékek felvásárlási árai csaknem 20

százalékkal meghaladták az 1988. évit. A legnagyobb mértékben, 36 százalékkal, az állati termékek felvásárlási ára nőtt.

A lakosság életkörülményeinek alakulásáról a KSH jelentése alapján megállapítható: bár a reáljövedelem az előző évihez képest 2 százalék körüli mértékben emelkedett – kivéve a mezőgazdasági szövetkezeti dolgozókat, akiknek reálkeresete 3–4 százalékkal csökkent –, a 17 százalékos fogyasztói árszínvonal-növekedés következtében a kiskereskedelmi forgalom mennyiségében 1–1,5 százalékkal alacsonyabb, mint az előző évben. Mindemellett egyes nagyértékű tartós fogyasztási cikkekből a korábbiaknál többet szerzett be a lakosság, így például a külkereskedelem az egy évvel korábbinál 10 százalékkal több, összesen 136 ezer személygépkocsit hozott be, a magánforgalomban behozott személygépkocsik száma pedig 68 ezer volt, szemben az előző évek 5–8 ezres átlagával. Így a gépkocsira várók száma is csökkent az év folyamán, de továbbra is igen magas, 357 ezer. (MTI)

MunkaERŐ-nyerő

Lassú, de tartós romlás

Szerkesztőségünk egy új szolgáltatórovatot készült bevezetni, segítséget szeretnénk nyújtani elsősorban azoknak, akik munkát keresnek, egyúttal természetesen azoknak is, akik munkaerő után kutatnak. E téma, sajnos, egyre időszerűbb manapság, hiszen már tavaly is ezekben volt mérhető például azok száma, akik munkanélküli-segélyben részesültek, s idén egészen biztosra vehetően még többen kényszerülnek segélyért folyamodni.

Terveink szerint e rovatunk rendszeresen jelentkezik a jövőben, az Országos Munkaerőpiaci Központtal együttműködve kívánunk információt szolgáltatni a munkaerőpiac változásairól, mozgásairól, tendenciáiról. Reményeink szerint talán sikerül olyan fórumot teremteni lapunk hasábjain, melyen egymásra találhat a kereslet és a kínálat, a munkaerő és a munkáltató.

Első jelentkezésünkör körképét szeretnénk adni arról, hogy alakult a múlt évben a munkanélküliség hazánkban. Úgy vélem, nem árukol el titkot, ha azt mondom, hogy a helyzet tavaly is folyamatosan romlott. Az év harmadik negyedére például a bejelentett betöltetlen álláshelyek száma tízezerrel (tizennégy százalékkal), a munkaviszony nélküli álláskeresőké pedig közel hétezerrel (negyvenöt százalékkal) csökkent az előző év hasonló időszakához képest. A helyzet furcsa fintora, hogy még így is messze több álláslehetőség akad, mint ahány munkanélküli van (hetvenöt ezer a negyven ezerrel szemben); a baj ott van, hogy a kereslet és a kínálat nem esik egybe. Azaz a munkáltatók nem

azokat szeretnék alkalmazni, akik „szabadon igazolhatók” lennének, a magasan kvalifikált szakembereket keresik elsősorban, a szakképzetlen, alacsonyán képzetteknek pedig egyre kevesebb munkalehetőség jut.

Tavaly nőtt azok száma is, akik elhelyezkedésükhöz segítségre, támogatásra szorultak, de még mindig nagyon kevesen, csak százas nagyságrendben jelentkeztek átképzésre, illetve kérétek újraelhelyezési kölcsönt. Ez azt mutatja, hogy az állásukat elvesztők még mindig a „régit” szakmájukban, a megszokott körülmények között szeretnék továbbra is dolgozni, változtatásra, netán a ma még elég bizonytalan számító vállalkozásra kevesen adják a fejüket – s ha van –, a tőkéjüket.

Sajnos, a munkanélküliség számát egyre nagyobb mértékben szaporítják a pályakezdők, tehát azok, akik iskolájuk elvégzését követően első munkahelyüket sem képesek megszerezni. Tavaly mintegy négyezren voltak ilyenek, ötödével többen, mint egy évvel korábban. Ha a munkanélküliség területi megoszlását nézzük, feltűnő, hogy a közismert krízisterületek (Szabolcs-Szatmár-Bereg és Borsod-Abaúj-Zemplén megyék) mellé felzárkózóban vannak az eddig jobb helyzetben lévők: Békés, Hajdú-Bihar, Heves, Szolnok, Somogy, Veszprém, Vas és Zala megyék.

Nos, ennyit a munkanélküliség jelenlegi általános hazai helyzetéről, rovatunkban a továbbiakban átérünk majd a konkrét munkaerőpiaci adatokra, információkra.

Wagner Dezső

Gazdaságpolitikai rovatunkat szponzorálja az
M&M Szoftverház Kft.

„...a lehető legszorosabban hozzá tartozik az elmúlt rendszerhez.”

A kezemben tartom a Tolna Megyei Népújság 1989. szeptember 30-i számát. Címlapja jobb felső sarkában sötét alpra szedve egy glossza aláírás nélkül, balra, kicsit lejjebb egy fotó, rajta négy kitüntetett hivatalnok és a kitüntetés eseményéről hírt adó írás.

A jobb felső sarokban megjelent glossza, a régről maradt, jól bevált módszer szerint az MDF – KEDVES BARÁTUNK – Hozzád fordulunk és mindazokhoz... – kezdetű, a nyáron megjelent röpcéduláról mond ítéletet, egyes részleteit kiragadva, értelmét a saját politikai érdekei szerint meghamisítva. Az írás mélyen elhallgatja a röpcédula valódi tartalmát: 20 milliárd dolláros adósságunkat, az MSZMP és a munkásárság vagyonát, a tékozlók magas prémiumát, fizetését, nyugdíját.

Az Országgyűlés lakbér és kamatadóról hozott döntése után robbanásig feszül bennem az indulat. A családi életem első nyolc éve, nyolc év boldogságra ráment arra, hogy megoldjam a lakásom. Mindenféle hiteltörlesztéssel leterhelt anyagi létünk most egyszerre bizonytalanná vált. Közben tudom, hogy semmi nem történik, a múlt haszonélvezői tovább élvezik a magas nyugdíjakat és fizetéseket.

Ha szólok, a barátaim türelemre intenek. Ha elragad a hév, és kifejezem a nemtetszésemet, akkor azok törnek elsőként pálcát felettem, akikről azt hittem, hogy a harcostársaim.

Látom a szeptember 30-i Népújság címlapján a kitüntetetteket, és torlódnak bennem a gondolatok. Az egyiküket jól ismerem. A falumban dolgozott, a bürokrácia dicsőségét öregbítve. Honvédelmi Erdeméremmel tüntették ki korkedvezményes nyugdíjba vonulása alkalmából.

A jobb sarokban látom a glossza címét fekete nagyméretű betűkkel szedve: „Ki a hazaáruló?”

A kitüntetéseket átadja a Tolna Megyei Tanács elnöke.

Komáromi János

A nagyközönség sok mindent megtudhatott az utóbbi hetekben az állambiztonsági szolgálat működéséről: értesülhetett törvénytelenésekről, krimibe illő módszerekről és titkos, ám nélkülözhetetlen eljárásokról.

Ezek egyike-másika engem személy szerint is érintett, sőt érint talán ma is. Senki nem győzött meg arról, hogy az ellenem irányuló államvédelmi ténykedések véget értek már.

Nem várok holnapig

A nyolcvanas évek elejétől egészen a sajtószabadság gyakorlati kivívásáig a „második nyilvánosságban” munkálkodtam: illegális folyóiratokat és más kiadványokat írtam, szerkesztettem és terjesztettem. Az emiatt a lakásomon végrehajtott egyik rendőri házkutatás után lakószomszédom együttérzéséből bizalmasan figyelmeztetett: úgy tárgyaljak otthon a barátaimmal, hogy a mellettem lévő lakásból alighanem lehallgatnak.

A szomszéd elmondta: amikor lakásába beköltözött, nemsokára bizonyos urak keresték fel, akik megkértek, hogy olykor-olykor bocsássa rendelkezésükre szobáját. Indoklásul ezek a polgári ruhás urak közölték:

már az előző lakóval is hasonló „megállapodásuk” volt. Nem árulták el, mit óhajtanak végezni az egyszobás kis lakásban, mint arról sem adtak hiteles magyarázatot, miért épp erre a lakásra van szükségük. Emlgettek valami olyasmit, hogy az előző lakó araboknak adta ki a szobát, és ezek tevékenységét akarták figyelni, ám szomszédom beköltöztével ez az indok semmissé vált, hiszen ő nem fogadott albérlőket.

A szomszéd megvallotta: nem mert ellenkezni a rendőrség embereivel, mert félt a titkos és bizonyíthatatlan retorzióktól. A BM-esek céloztak arra, hogy „szívessége” fejében hajlandók segíteni a szomszédot, ha nehézségei támadnának hatóságokkal, például útleveleügyben...

Mindez még 1987 előtt volt, de azok a bizonyos urak máig sem közölték, hogy már tárgyalannak tekintik a „megállapodást”...

Megkérdeztem a szomszédot, nem tárná-e most már a nyilvánosság elé a dolgot, nem mondana-e már föl a hívatlan alkalmi vendégeknek. Megfontolja – válaszolta ő, és hozzátette: bizonyítéka nincs, ártani pedig mindig tudnak az embernek: Egyszóval: fél.

Ha neki nincs bizonyítéka, nekem még annyi sincs. Ártani nekem is tudnak. Én azonban bízom a nyilvánosság erejében, és nem hallgatok. Holnapig sem várok, és a Dátum hasábjain ma a nyilvánosság elé terjesztem azt a nyomatékos kérésemet a rendőrség állambiztonsági osztályához: szálljanak le rólam és hagyják el a szomszéd lakást.

Gadó György
(A rendőrség által használt fedőneven: „Salamon”)

Nyers úr, a jós

A DÁTUM c. lapban közölt Nyers úrnak nyersen című írásom megjelenése után egy kedves barátomtól megkaptam a Szociáldemokrata Párt Újpesti Szervezete JÖVŐ című lapjának 1948. március 31-i számából fénymásolt vezércikket. Írta: ifj. Nyers Rezső.

Amikor a vezércikk megjelent, Nyers úr már csak a nevében volt ifj. Kemény, harcos, következetesen a munkásegységet, a szociáldemokrata és a kommunista pártok egyesítését követelő politikus volt. Nem volt olyan fiatal, hogy ezért tetteinek megítélése enyhébb lehessen. Kommunista segédhadaival gázolt bele a Szociáldemokrata Pártba, nem törődve az áldozatokkal. Vétikes könnyelműséggel elmulasztotta felmérni a maga és elvbarátai tettének várható következményeit.

Idézetek Nyers úr negyvenkét évvel ezelőtti megállapításaiból, jóslataiból:

„Az első tanulság az, hogy a szociáldemokráciának Nyugaton alkalmazott módszerei és szervezeti felépítése nem bizonyult alkalmasnak a kapitalizmus megdöntésére. Ahol csak kormányra jutottak a nyugati szociáldemokrata pártok, ott előbb vagy utóbb kiderült, hogy nem megszüntették a kapitalizmust, hanem megjavítani akarták.”

„Ugyanakkor, amikor a nyugati szociáldemokraták tevékenysége csődbe jutott, a Szovjetunióban megbizonyították, hogy lehet szocializmust építeni és csak a marxizmus-leninizmus ideológiai alapján álló párt vezetheti eredményesen a harcot a szocializmus megvalósításáig.”

„Le kellett és a továbbiakban még le kell számolni azokkal az elemekkel, akiknél a múltban is csak jelszó volt a munkásegység és akik ma legtöbbször csendesen meglapulnak és igyekeznek átmenteni magukat az egységes munkáspártba.”

„Nem mártírok ők, hanem egy tudatos áruló politikának a képviselői, akik, ha bejutnának az egységes munkáspártba, komolyan veszélyeztetnék annak átütő erejét.”

„A tisztogatásból tehát elvi kérdést kell csinálni.”

„Aki azt hiszi, hogy az egységes munkáspárt egy átmeneti formája lesz a munkásmozgalomnak, az rosszul számít, mert még egyszer nem következhet be Magyarországon az az idő, hogy az egységes munkásosztálynak két pártja legyen.”

„Az egységes munkáspárt maradandó és állandó szervezeti formája lesz a szocialista mozgalomnak.”

„A fejlődés ellen és a munkásosztály ellen dolgoznak tehát azok, akik a nyugati demokráciák polgári formáját akarták, vagy akarják meghonosítani, mert ez nem jelent mást, mint a tőkés rendszer átmentését.”

Folytathatnám a felsorolást Nyers úr idézett és későbbi megnyilatkozásaiból, de itt és most – gondolom – elég ennyi is, hogy múltbeli bűneinek egy részét megvilágítsam. Azon a szinten, melyen Nyers úr az elmúlt negyvenöt évben politizált, ilyen na-

gyokat tévedni még akkor is bűn lenne, ha tévedései nem jártak volna emberáldozatokkal.

Mi minden derült ki 1948 óta?

Kiderült, hogy a nyugati szociáldemokrata pártok helyesen politizáltak, mert népeik olyan magas életszínvonalon élnek ahova az úgynevezett „szocialista országok” lakói csak békaperspektívából nézhetnek.

Kiderült, hogy a marxizmus-leninizmus ideológiai alapján még a Szovjetunióban sem lehet jólétet teremteni, csak fégnit.

Kiderült, hogy Nyers úr még biztalt is a másként gondolkodók kitisztogatására.

Kiderült, hogy kommunista barátaival együtt nemcsak elméleti, hanem gyakorlati kérdést is csináltak a tisztogatásból.

Kiderült, akikre azt mondták, hogy tudatos áruló politikát folytattak, azokból mártírt csináltak.

Kiderült, hogy az egységes munkáspárt: az egy pártba terelt ország rossz számítás, bűnös találmány. Jelenleg csak kommunista pártból van három, és készülődik a kommunista Hazafias Népfrentja és szakszervezete is pártként képviselőket jelölni. Az egységes munkáspárt tehát nem maradandó szervezeti formája még a szocialista, kommunista mozgalomnak sem.

Kiderült, hogy nem a Szovjetunióban meghonosított rendszer a követendő út, hanem a nyugati szociáldemokraták által választott. Bebizonyosodott, hiszen manapság már Nyers úr is ezt akarja követni. Visszanyúl a szociáldemokrata értékekhez, pedig nyulálás helyett remetelakban, hamuval a fején térdelve kellene vezekelnie.

Dörzsölődik a nyugati vezetőkhoz. Hízeleg a Szocialista Internacionálé tagjainak, azt reméli, hogy farizeus ábrázatával ugyanúgy sikereket fog elérni, mint ahogy Románia ura, a Kárpátok Géniusza hosszú éveken keresztül sikerrel vezette félre a nyugati országok vezetőit.

Meg vagyok győződve arról, hogy vannak az ország fiatal vezetői között olyan tehetséges emberek, akik a múlt hibás ideológiája helyett ténylegesen keresik az utat kifelé a nyomorból és befelé Európába. Ezeknek az embereknek nincsenek régi bűneik, nem azokat akarják feledtetni. Keményen dolgoznak, hogy ön, Nyers úr, nyugati államok vezetőinek társaságában mosolyoghasson.

Megbékélésről, választási etikáról, társadalmi békéről, a múlt hibás lépéseinek elfelejtéséről prédikál, s közben mint egy jovialis plébános, mosolyog. Arra kellene emlékeznie, amikor a plébánosok arcára fagyasztották a mosolyt. Úgy tapasztalom, hogy elfelejtette, ezért is emlékeztetem.

Budapesten nehezen találni hamut, mert gáz-, olaj- és távfűtés van, ezért ajánlom önnek, hogy menjen vidékre azok közé, akikkel annak idején oly sok „jót” tett. Ott van bőven hamu.

Müller Antal

„Mondhatta volna szebben, kis lovag!”

Miért történik, ami nem történik?

Korunk bizonytalanságából egyre több szüremkedik a nyelvbe; néha szándékkal, néha öntudatlanul bonyolítjuk homályossá, érthetlenné az egyértelműt. S ami a legrosszabb, már-már természetesen érezzük a pongyolaságot, helyes formának a nyelvi vétséget.

Kinek szúr szemet a kifejezés ebben a mondatban. „A pártok és szervezetek között megtörtént a megegyezés”. Vajon valóban véletlenszerűen jutottak egyezésre? Esetleg úgy, hogy azon vették észre magukat, megegyeztek? Aligha! Bizonyára zajlott vita, érvek és ellenérvek hangzottak el, de ne oltuk az olvasóba, hogy mégis gyanús és bizonytalan helyzetben jött létre a megegyezés. A hibás megtörtént alak utáni bármelyik változat helyesebb: legmagyarabb, mert legtömörebb a megegyeztek, de stílusérzéke – főleg a megfelelő helyen – a másik két alaknak is van, sőt ezeken kívül még számos változat elfogadható. A fádalmakat és nehézségeket mutatja be, ha azt írjuk: sikerült megegyezniük. Az eredményre tekint, ha így fogalmazzunk: megvalósult a megegyezés.

A történik szó és számmazékai helyett másutt is sokszor helyesebb a létigét használnunk. Az ilyen formákban például: „a papírba történő csomagolás”, vagy „vonattal történő utazás”, helytelen a történő szó használata, mert egyik eset sem történés, hanem cselekvés. Célszerűbb helyettesíteni a való szóval, bár ajánlatos lenne feloldani az egész nyelvi szerkezetet, például összetétellel: papírcsomagolás, vagy a másíknál: vonaton utazás. Különösen bántó a történt alak használata, például a következő mondatban: „a Romániában történt forradalom után”. A forradalomról sok mindent el lehet mondani: lezajlott, végbement, megvalósult, de – mivel a forradalom tudatos – nem illik rá, hogy történt.

Legcélszerűbb, ha a sok ok nélküli történés helyett az esetet, eseményt, tettet, vagy egy alkalmasint odaillő más kifejezést, szót használunk. Elégedjünk meg e szócsaládnak azzal a jelentésével, amelyben ott búvik a véletlen, a kiszámíthatatlan, esetleg a kitalált. Nem jó az, hogy a „béremelés ügyében intézkedés történik”, még ha intézkednek, akkor sem. Mert ez legalább annyira furcsa, mintha azt mondanánk: „megvalósult a baleset”. Ami megtörténik ezután is, az nem más, mint hogy e szót továbbra is helytelenül használjuk.

Erdődi T. László

Méltóságteljes elefántok

Az elefántcsonttoronyból esztétikai, művészetideológiai – kinek rokonszenves, kinek ellenszenves – fogalom lett.

Én részemről sosem szerettem volna ebben az elefántcsonttoronyban lakni.

De: ha egy józan ember (s nem fellegekben járó költő) eszébe megfordulna, a fene egye meg, annyit hallok róla, hadd építsek már én is egy elefántcsonttoronyt – akkor hogyan láthatna munkához?

Az elefántcsont drága mulatság. Nem lenne könnyű összeszórni akár egy kisebb, szolidabb toronyra való sem. Hát akkor az ember elmenne a „forrásra”: az elefántcsonterdőbe. Az elefántcsonterdőt élő elefántcsordák hordozzák. Innen kivágni az elefántcsont építőanyagát – undorító is, kellemetlen is, ízléstelen is, embertelen is.

De: a józan elefántcsont-építő megtudja, hogy az öreg és beteg elefántok elvonulnak meghalni az elefánttemetőbe.

Az elszánt építő is elindulhat az öreg elefántok ösvényein az elefánttemető felé. Az elefántcsontlerakat felé. Aki elefántcsonttorony-lakó akar lenni, pokolra kell annak menni.

Megérkezne az elefántcsontlerakatra. S ha még mindig akarna toronyt rakni, építhetne. Hogy a tetejéből messzebbre lásson. Integessen a feléje ballagó, méltóságteljes elefántoknak.

S ha ki tudná várni, amíg az ösvényen felbukkan még egy ember, akkor kettesben már érdemes lenne visszatérniük: mert ketten már hiteles párbeszédet folytathatnának az elefántok méltóságáról.

*

Ez a kis történet Herbert Quain, angolul alkotó ír szerző műve. Egy nagyobb könyvből, talányos regényéből szakítottam ki. A harmincas évek vége felé fogalmazta meg Herbert Quain ezt a példabeszédet, már beteg. (1941-ben halt meg Roscommonban.) Nem szerette a nagy szavakat, beteges, szerencsétlen ember volt, nem találta magát alkalmasnak sem hűsködésre, sem hűbörgésre – csak az írásra. Nem szerette pályatársai beképzeltségét (az írást abszolút átlagemberi aktusnak tekintette). Elutasította a divatokat (máró gúnnyal írt az avantgarde-ról, sőt egy hosszabb elbeszélésében képzelt el egy arriéregarde folyóiratot: talányos regényének címe is avantgarde-ellenes: Utóvéd). Kétszer-háromszor írta le ezt a szót, méltóság, akkor sem maga tetszelgett benne. A méltóságteljes elefántoknak szentelt sorai után ezért akarom leszögezni, hogy szerintem, ez a jegyzet az írástudók méltóságáról született – a háború előestéjén.

Szávai Géza

A megfagyott szökőkút (#)

Balázs Tibor

Három

Tökés László-

álom

Álom a hegyen

Körültekintesz, senki, semmi a csipkebokrok árnycáiban, elveszejt a lenni, nem lenni, lefojtott csipkebokor-lángban.

Jer föl a hegyre, kezed, lábaid gúzsba ne kösd, a tövisekre ügyet se vess, s ha könnybelábad, a messzi kékből lopj szemedre.

Magad vagy, egyke: emberélet, jer föl a hegyre, innen látod, ha bitorolnád az egészdet,

annyi, hogy tenmagadba zárod, magad vagy börtön s börtönőröd a kő, víz, tűz, föld – míg Te is őröd.

Álom a réten

Hány virágének füstje száll a kiaszott, távoli réten, hány kedves áldozat talál pihenésre, nyugvó napfényben.

Valamikor még hallható volt innen a vadárvácskák csöndje, szírom szírom felé hajolt, hogy éji álmát megköszönje.

A régi réten odvas tölgyfa rejtette mesém, királylányom, hogy mást sem tehetek azóta,

mint kiállni „az hétpróbákon”, s azt a rétet, hol ébredtem, egy álomtól visszazerezem.

Izsák-szonett

Menj Ábrahámmal fel a hegyre, hol áldozat vére kiált, s a rózsaként nyíló sebekre ráolvassák az éjszakát,

ahol az alvó szederinda bokor tövén bevérrezett kéz válik meg a törtől, mint a villámlástól a fellegek.

Hátadon rózse, mintha szárnyad nőne, Te Áldozati Állat, lábaidnál idegen város

dáridózik, csalna magához, anyád nyelvén szól Ábrahám, s tudd mondani: igen, Atyám.

Lexikon a láthatáron

Várhatóan az év első negyedében jelenik meg a Tolna Megyei Tudományos és Művészeti Lexikon első kötete, amely a megye utolsó húsz évében e vidéken született, itt élő vagy élt neves személyiségeit foglalja magába. A hét-kötetesre tervezett lexikon egyedülálló a maga nemében: Magyarországon ez lesz az első tudományos és művészeti összefoglaló. Hazánkban eddig vagy életrajzi, vagy irodalmi, vagy szaklexikonok láttak napvilágot, ilyen még nem.

Az első kötetben 269 személynév, 279 címszó és 92 fotó kapott helyt. A jelentős személyiségek között például teológusok, papok, atomfizikusok, írók, színészek szerepelnek. A második kötetben ugyancsak a megye hírességeit gyűjtik össze, de ez időben a reformkorig nyúlik vissza. Tervezik, hogy ha időközben felbukkannak még új adatok, esetleg egy harmadikat, egy pótkötetet is csatolnak az előző kettő után.

A kötetet két és fél évi munkával *Vadas Ferenc*, a múzeum igazgatója, és *Marton Zsuzsa* pedagógus szerkesztette. A különleges lexikont a Tolna Megyei Múzeum adja ki. Az első kötet ára 150 forint.

K. K.

A tiszta erkölcsű forradalmár

CSOÓRI SÁNDOR KÖSZÖNTÉSE

Csoóri Sándor hatvanéves.

Mondjuk ki gyorsan: nagyon-nagyon nem illik hozzá ez az előbbi mondat. Nem is igaz rá.

Mert *költőnek* ifjú, hiszen a költő kora mindenkor a vers, s a vers mindig ifjúkorú. „Ifjúság virága, tűz!” – ahogy fájdalmasan korán elvesztett barátja, költőtársa, Nagy László írta.

Gondolkodónak, szellemi fegyverforgatónak se afféle „megállapodott” – friss, lendületes, ifjonti inkább. Az Illyés-re mondott gondolattal szólva: neki is „helyén van a lángesze”.

A nemzet sorsának jobbrafordításáért – a határokon túlra kért is – korunkban az egyik legkövetkezetesebb, legtisztább erkölcsű, leghitelesebb harcos ő. De szükségből, kötelességvállalásból – *politikus* is.

Hogy lenne mindezeket téve, mindebben ügyködve, forgalódva, forradalmazón sisteregve – hogyan lehetne hatvanéves?! Csoóri?! Mióta ír, semmit sem öregedett...

A naptár szerint persze lehet. De hát ilyen időkben, a mi korunkban mi az, mit tudhat az a naptár?!

Valóságosan Csoóri Sándor a nemzet szellemi vezérkarának egyik – igenis fiatal, hiszen sorállományú – szabadságharcos tábormoka.

Isten lelje kedvét az éltetésében!

(balipap ferenc)

A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) az év február 6-ra hívta össze közgyűlését, melyre ezúttal az ébredő demokrácia szellemében meghívott egy eleddig proletárként számon tartott réteget: a tudományok doktorait, népszerűbb nevükön nagydoktorokat. A cél, az új akadémiai törvénytervezet megvitatása, de a sajtó arról is felröppentett egy hírt, hogy ezúttal a nagydoktorok is javaslatot tehetnek arra, kiket tartanak méltónak a levelező tagságra. Ha ez igaz: ez lesz az Erisz almája és a törvénytervezet tárgyalására nem sok idő fog jutni.

Mielőtt azonban magáról a készülő törvénytervezetről esne szó, jó volna kissé alaposabban megnézni az MTA és a természettudományos kutatók 40 éves kapcsolatát. Az azóta is egyre fokozódó ingerültség 1949-ben kezdődött, mikor mint ez köztudott, az MTA-t szovjet mintára átszervezték. A megtörhető akadémikusokat megtörték, a felvett új tagok közé pedig már becsempésztek tudományos nullákat, és minden gaztettre kész nemzetközi kalandorokat is. Ezzel az állománnyal már meg lehetett indítani azokat a neves kutatók elleni boszorkánypereket, melyeknek segítségével a nemzetközi tekintélyű kutatók sorát zárták ki az Akadémiáról. Az így „megtisztított” akadémikusok gyűlékezete a pártállam leghűbb kiszolgálója lett és tevékenységét tudatos tudományos csalások és koncepciók perében való részvétel jellemezte.

A Kádár-korszak konszolidációs szakaszában szerepkörük némileg változott. Elsősorban, ekkor már felvettek néhány olyan kutatót is soraikba, akiknek kihagyása nemzetközi tudományos botrányt váltott volna ki, másodsorban a Nyugat felé való nyitásban alapos részt vállalt éppen az MTA: jelezve, hogy ebben az országban jó dolga van az értelmiségnek és különben

sincs semmi baj. Ez volt az aczéli koncepció természettudományos variációja. Az 1956 előtt több mint gyanús szerepet vállaló tudományos kalandor réteg azonban továbbra is az Akadémia tagja maradt, és még ma is sokan élnek közülük. A jelenlegi, fiatalabb akadémikusok kiválasztása is az ő ízlésüket tükrözi, így a folyamatosság biztosítva volt és még lesz is hosszú ideig.

További megjegyzéseim és állításaim már csak az MTA és az orvostudo-

bá az egyetemeken működő akadémiai kutatócsoportok műszerezettsége, a munkafeltételek megteremtése nagyságrendileg jobb volt, mint az egyéb „mezítlásos” munkacsoportok esetében.

A nem akadémiai kutatóhelyeken a finanszírozás elvben az akkori Egészségügyi Minisztérium feladata volt, de a pénzt a munkacsoportok között az MTA-Eü. Minisztérium tudományos bizottságai osztották szét. Az elv,

A magántanári címet tudományos tevékenységükért a már befutott orvosok kapták az egyetemektől, míg a Ph. D. fokozatot olyan fiatal orvosok nyerték el nyugati egyetemeken, akik végzés után néhány évig még egy kutatóhelyen, szakértő főnök vezetésével, leendő szakmájukkal lehetőleg összefüggésben álló területen tudományos kutatómunkát végeznek és erről a munkáról egy értekezésben számolnak be. A sajátos magyar hibrid lényege az volt és még ma is az, hogy közép vagy éppen élemedett korú klinikus orvosok, esetenként vidéki kórházakban, szakember vezető nélkül, és tegyük hozzá tudományos munkára alkalmatlan körülmények között, saját gyógyító munkájukat elhanyagolva nekiláttak kandidaturát csinálni. Legtöbbször már a témaválasztás is dilettáns volt, a kivitelezésről nem is beszélve, de ami a legragikusabb: ezekre a témákra pénzt kértek és kaptak. Könnyű belátni, hogy a kísérletezés is szakma, jól és olcsón kísérletezni csak rutinos szakember tud. A kezdő, minden felügyelet nélkül rengeteg anyagot és energiát pocsékol. Ez az össznépi kandidaturacsinalás véleményem szerint derekasan hozzájárult nemcsak az egészségügyi kutatások korai csődjéhez, hanem a betegellátás színvonalának romlásához is. Miért vállalkozott annyi orvos mégis a kandidatura letételére, ha sem kedve, sem tehetsége nem volt a tudományos kutatáshoz? A válasz egyszerű. Bizonyos állások betöltéséhez kötelezővé tették a kandidatusi cím elnyerését, de az biztos, hogy pályázatok kiírásánál feltétlenül előnyt jelentett. Az MTA, mint a pártállam meghosszabbított karja, indirekt módon irányította az egészségügy káderpolitikáját is.

(folytatjuk)

Dr. Foris Gabriella
az orvostudományok doktora

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖZGYŰLÉSE ELÉ (1.)

mányok területére vonatkoznak, hiszen ezen a területen rendelkezem némi helyismerettel.

A kutatóorvosok zöme így nem csoda, ha nyílt ellenszenvet tanúsított mind a mai napig az MTA Orvosi Osztályával szemben, amely működésével hihetetlen károkat okozott a magyar egészségügynek. Az MTA ugyanis burkoltan, indirekt módon, formailag csak tanácsadóként, de felforgatta az egészségügy tudománypolitikáját is. Az MTA képviselte mindig azt a megalomániás, sztalinista tudománypolitikát, mely megannyi bűjtött kutatóintézetet változtatta az országos intézeteket, egyetemi tanszékeket és kórházakat. Az MTA költségvetésébe tartozó és orvosbiológiai kutatásokkal foglalkozó csodapalota, tovább-

ezekben az elosztásokban a „terítés” volt és az egyenlődsdi.

Az egyes munkacsoportok, tekintve a témák óriási mennyiségét (ma is több, mint 500 támogatott téma létezik hivatalosan az egészségügyi intézményekben) így csak igen kevés támogatást kaptak. Ennek a rendszernek két előnye volt: egyrészt a tudományos monumentalitás látszatát keltette, másrészt a kevés pénzből az egyetemeken rivális munkacsoportok nem tudtak kifejlődni.

Az egészségügy területén az MTA Orvosi Osztálya egészen a legutóbbi időig óriási károkat okozott a lényegében cári Oroszországtól átvett kandidatura intézményével. A kandidatura nem más, mint rosszul sikerült hibridje a régi magyar magántanári címnek és a nyugati Ph. D. fokozatnak.

LILLIPUT

● gyermekvilág

Meskete

A DISZNÓPÁSZTORBÓL LETT PÜSPÖK

(Népmese)

Egykor a püspök körútra indult, számba venni híveinek számát. Mindenütt harangoztak, amint szokás, mikor a püspök utazik. Mikor azonban Szentegyházfaluhoz közeledett, ott nem húzták meg a harangot. Előreküldte az ordináncot, hogy harangozzanak, addig ő künn vár a határon.

Míg várt a püspök, meglátott a mezőn egy disznópásztor-gyermeket. A rongyos gyermek odament az excellenciás úrhoz bámulni. Beszélgetni kezdett vele. Azt mondja a püspök excellenciája:

– Hát, te pásztorgyermek, ilyen rongyos vagy?

– Azért, mert én pásztorgyermek vagyok.

– Hiszen én is pásztor vagyok.

– Kied ejiszen nagyobb csordát őriz, mint én.

– Nagyobbat őrzök, s látod-e, mégsem vagyok rongyos.

– Hát milyen csordát őriz kend, hogy ilyen jó gúnyát adtak kiednek?

– Én hetvenhét falunak és városnak vagyok a pásztora.

– Ijnye, ördögadta varasgyékja, én egy faluét is alig tudom őrizni, hát kend hogy tudja hetvenhét falunak és városnak megőrizni? Különben látszik is, varasgyékja, milyen cifra ruhád van! Hát ismár mondd meg, no, milyen pásztor vagy?!

– Én lelkipásztor vagyok. Hát tudod-e, mi az a lelkipásztor?

– Nem tudom.

– Megmondom én neked: akik prédikálnak a templomban, azok a papok a lelkipásztorok.

– Hát akkor kend valóban nagyobb csordát őriz, mint én!

– Most már tudhatod – mondá a püspök –, hogy az enyém nagyobb csorda, mint a tiéd. S a kettő kétféle: a tiéd sertéscsorda, az enyém pedig lelkicsorda, s így én lelkipásztor vagyok, te disznópásztor.

– Hehe, azért van hát neked olyan cifra gúnyád!

– Hát iskolába jártál-e?

– Nem jártam.

– Mondj fel a disznócsordával, gyere el velem, tanulj meg írni, olvasni, magam után teszlek, s neked is jó ruhád lesz.

– Hát én már hogy menjek el?

– Add számba a sertéscsordát a társadnak, s ha kedved van, gyere velem.

Látta a püspök, milyen okos feleleteket ad a fiú, azért hívta el magával. A gyermek átadta a társának a csordát, s a püspök a maga után való kocsiba felültette.

Amíg ez történt, visszajött az ordinánc, és jelentette, hogy a szentegyházfalusiak nem akarnak harangozni. Így harangszó nélkül mentek be a faluba. Mikor megérkeztek, azt kérdi a püspök a paptól és az elöljáróságtól:

– Hát miért nem harangoznak a püspöknek, mikor jön?

Eléáll egy öregember, aki borsot rágott, s azt mondá:

– Püspök excellenciája ennek éppen hetvenhét oka van.

– Hát mondja meg, melyik a legkisebb a hetvenhét közül?

Az öreg tovább rágta a borsot, majd azt mondta:

Galambosi László

FARSANG

Álljon a bál, amíg állhat.
Nyaggassuk a citerákat.
Körbe-körbe! Csak vidáman!
Maszk nélkül meg maskarában.
Pántlikázzuk a farsangot!
Kongassuk a nagyharangot!
Ide szálljunk! Oda szálljunk!
Csizmasarkon ugróst járjunk!
Kereplőkkel, kolompokkal,
nádsípokkal, vasbotokkal
kilenc király bandukoljon,
csipkés lángú lámpát gyújtson,
siska fülét hegyezgesse!
Prémsüvegben jön a medve.
Moha csüng a süvegéről.
Pipájából tapló füstöl.
Hajladozunk. Énekelünk.
Ibolyásan ölelkezünk.
Álljon a bál, amíg állhat.
Zengessük a citerákat!

Grete Tartler: Állati kalandok

A nyuszi a szemüvegét a kanári ketrecébe csapta, egy vadásztól puskát lopott, kalapját hetykén félrecsapta, s vadászni indult. A nutria esernyőn lovagolva, zuhogó esőben „esernyegelt” fel a holdra. És két-kerekű serpenyővel furikáztak a malacok. *Séta közben fogadkozott a rókának a pulyka: én ma itt kiporolom farkammal a rózsák szirmait.* „Névnepunkat de szép kertiben tarthatjuk!” – Örvendezett a Bús Bivaly s a Tarka Tyúk.

Egy ló csíkos pizsamában loholt Lőhalálában... és úgy dalolt, de úgy dalolt!

Az egerek császára pedig felmászott egy gyufásdoboz tetejére, és onnan szónokolt: *Mélyen tisztelt egérsereg, másként szólva: egérség! Mint tudjátok, fő dolog az egészség. De főbb az élet. Nem beszélék sokat, csak annyit mondok, húzzátok be a farkatokat,*

s magatokat megegereljétek, mert kinn egerésző kutya vár, flekkensütő és mustár! – Mi az a mustár? – kérdezi Anna kíváncsian. – Csipős és házban tartják. – Nahát! Mindjárt több ebben a házban a tatár és a mustár mint a gyerek!

Szavai Géza fordítása

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.30: Családi kör. 9.05: Ismét a javából! 10.55: A Rádió Kabarészínada. 12.30: Gazdaasszony és farmer. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljük együtt! 14.10: Ipargazdák. 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Renata Tebaldi operafáriákat énekel. 15.00: A világlíra gyöngyszemei. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: A szülőföld muzsikája. 18.45: Szemle. 19.10: Rólunk van szó! 19.15: Rádiószínház. 21.18: Dzsesszfeldolgozások. 21.45: Hajszályökerek. 22.00: Hírvilág. 22.20: Sporthíradó. 22.35: Európa hangversenytermeiből. 23.50: Sholomo Mintz Kreisler-műveket hegedül.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Találkozások. 8.30: Színes népi muzsika. 9.05: Hétvége a farsangi fakanál mellett. 10.30: Népszerű fűvősmuzsika. 11.05: A progresszív rock sztárjai. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00-16.55: Magunkat ajánljuk. 17.05: A hanglemezbolt könnyűzenei újdonságiból. 17.30: 18 éven felülieknek. 18.30: Slágerlista. 19.05: Bemutatjuk Julio Iglesias „1100 Bel Air Place” című lemezét. 19.57: A Rádió Dalszínháza. 22.24: Country muzsika. 23.15-0.14: Noktürn.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.25: A Brémai Dóm négy orgonája. 9.16: Zenekari muzsika. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.41: Opera-művészlemez. 12.30: Follow mel! 12.45: Kommt mit! 13.00: Kíváncságműsor szombaton. 14.00: Zenekari muzsika. 14.49: A benntartottak éneke. 15.00: Lemezbörze helyett. 15.55: Rejtett önarckép. 16.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Kb. 16.45: Pengetős muzsika lanton, hárfán, gitáron. 16.59: Csajkovszkij: Jolanta. 18.35: Krisztinavárosi madrigál. 19.05: Mindennapi irodalmunk. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét. Közben kb. 20.20: Az újságírástól az újságírásig. kb. 20.40: A hangversenyközvetítés folytatása. kb. 21.20: Lemezmúzeum. kb. 21.55: Szopránáriák. 22.35: Rádiószínház. 23.41: A Bécsi Hofburgkapelle kórusa gregorián dallamokat énekel.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Hírek. 7.05: Földközélen. 7.35: Nemzetközi hetilapszemle. 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Napi kalendárium. 8.00: Hírek. 8.05: Gondolatok vasárnapra. 8.10: Hazai napló. 8.40: Egy hét Kelet-Európában. 8.50: Hétvégi levél. 9.00: Hírek. 9.05: Napi kalendárium. 9.10: Protestáns világ. 9.40: Irodalmi műsor. 10.00: Hírek. 10.05: A munka világa. 10.30: Gondolatforgató. 11.00: Hírek. 11.05: Élő egyház. 11.55: Napi kalendárium. 12.00: Déli harangzó — hírek. 12.10: Földközélen. 12.40: Nyugati folyóiratszemele. 13.00: Hírek. 13.10: Zenés üzenetek. 14.00: Hírek. 14.05: Gondolatok vasárnapra. 14.10: Egy hét Kelet-Európában. 14.20: A politikai gondolkodás története. 14.30: Gondolatforgató. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.05: A munka világa. 16.30: Zene-szó. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Múlt idő, jelen idő. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Hobby. 18.50: Párizsi magyar figyelő. 19.00: Hírek. 19.10: Protestáns világ. 19.40: Történelmünk útja. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Nyitott szemmel. 20.50: Nyugati levél. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Élő egyház. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Hétvégi levél. 22.30: Gondolatforgató. 23.00: Hírek. 23.10: A hallgatók fóruma. 23.30: Hazai napló. 24.00: Hírek. 0.02: Múlt idő, jelen idő. 0.52: Műsor-zárás.

TV1: 9.00: Képujság. 9.05: Tévétorna gyerekeknek. 9.10: ASZ. 10.10: Maci Laci első karácsonya. 10.30: A klinika. 11.15: Magazin cultural. 11.45: Képujság. 14.45: Reklám. 16.30: Műkorcsolyázó Európa-bajnokság. 16.30: Betűreklám. 16.35: Csengetés. 17.15: Mozgó képek. 17.30: Videovilág. 18.10: Adam Otúó köszöntése... 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Rek-

lám. 20.05: Román-magyar gálaest. 21.15: Reklám. 21.20: Pócspetri. Kb. 22.40: Híradó 3.

TV2: 14.00: Képujság. 14.15: TV 2. Benne: 14.25: Nyelvlecke. Riportok — Időjárás — Zene. MOVI krónika. 15.00: A sárkány szíve. 15.51: TV 2. 15.55: Útkereső. 16.20: TV 2. Benne: Riportok — Időjárás — Zene. 16.30: Melyiket a három közül? 17.00: Nyelvlecke! 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.42: TV 2. 19.00: Dempsey és Makepeace. 19.48: TV 2. Benne: 19.50: Rockstúdió. 20.30: A könyv művésze. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV 2. 21.30: Napzárta. 22.15: Országok, emberek, életek. Kb. 23.45: TV 2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az Addams család. 9.30: Angol nyelvtanfolyam. 10.00: Francia nyelvtanfolyam. 10.30: Orosz nyelvtanfolyam. 11.00: A Guldenburgok öröksége. 11.45: Spektrum. 12.25: Test — lélek — tudat. 13.25: Hírek. 13.35: Mi. 14.05: A kis szarvas. 14.15: A 7. kontinens ékszerai. 14.40: Eladó kísértet. 16.00: Gyermekwurlitzer. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Erich káosza. 18.00: Pan-optikum. 18.24: A keresztény kérdései. 18.30: Műkorcsolya EB. 19.00: 2x7. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Családi ünnep. 22.00: Behálózva. 23.45: Hírek. 23.50: Hurokrepülő. 1.40: Hírek. 1.45: Ex libris.

2. műsor: 10.50: Műkorcsolya EB. 16.00: Népzenei műsor. 17.00: A kedves család. 17.45: Kinek kellet? 18.00: Bajor királyi bíróság. 18.30: Osztrák képek. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Lecsúszott emberek Beverly Hillsben. 21.55: Hírek. 22.00: Szívecském. 22.25: Tenisz. 23.10: Élőben szombaton. 0.40: Hírek. 0.45: Ex libris.

RTL PLUS: 8.00: Konfetti. 8.05: Cubitus. 8.30: Diplosod. 8.55: Noozles. 9.20: A Jetsonok. 9.45: Klack. 10.15: Barkácsolóknak. 10.30: Telebutik. 11.00: Férjem, Gottfried. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Telebutik. 13.25: A mai nap műsorából. 13.30: Ragazzi. 14.15: Sallah. 16.00: Az edző. 16.30: New York seriffje. 17.45: Dirty Dancing. 18.15: A millió dollárt érő fiú. 19.45: Híradó. 20.15: 1989 legszébb melódiái. 22.00: Mindent vagy semmit. 23.00: Focimeccs és csinibabák. 0.35: Szexi klipek. 0.45: New York seriffje. 1.55: Aerobic. 2.00: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B. O. O. S. 11.00: Egyveleg. 15.30: Dundee és Culhane. 16.30: Dick Powell színháza. 17.30: Coca-Cola Eurochart. 18.25: Időjárás-jelentés. 18.30: Ultra sport. 20.30: Biliárd. 21.25: Időjárás-jelentés. 21.30: Klasszikus vígjátékok. 23.40: Késő éji horrorfilmek. Kb. 1.20-7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Sport és szabadidő. 17.15: Carabine. 17.45: Főzlecke. 18.00: A világ állatai. 18.30: A jövő géniusai. 19.00: Asszonyok Afrikája. 19.30: Autó- és motorsport. 20.00: Szombat esti pankráció. 22.00: Labdarúgás. 0.00: Nemzetközösségi játékok. 1.00: Trax. 2.00: Műsorzárás.

SATI: 7.30: Jó reggelt a SATI-gyell! 8.30: Charlie angyalai. 9.25: Horoszkóp. 9.30: Gazdasági fórum. 10.00: Műsorle-zetes. 10.05: Tévébolt. 10.30: A valódi szellemirtók. 10.50: Állatbarátoknak. 11.00: Lángoló horizont. 12.35: Divatos ötletek. 12.45: A Flintstone család. 13.15: Mister Ed. 13.50: A mi kis farmunk. 14.40: Konyhai ötletek. Horoszkóp. 14.50: A makacs fürdővendég. 16.25: Hírek. Időjárás. 16.30: Hasznos tudnivalók. 16.40: Mozi-film-újdonságok. 17.05: Álomutazások. 17.35: Hírek. Időjárás. 17.45: Műsorle-zetes. 17.50: A Colby-birodalom. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Batman. 20.00: MacGyver. 20.55: Sport. 21.00: MacGruder és Loud. 21.55: Hírek. Sport. Időjárás. 22.05: Edgar Wallace-sorozat. 23.40: Az utolsó kihívás. 1.25: Műsorle-zetes.

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.30: Világhét (PAF). 9.00: „Amit megéltem: az voltam én...” 10.05: Énekszóval, muzsikával.

10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.20: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.50: Jegyzet. 13.00: Népdalkörök pódiuma. 13.30: Szonda — Tudományos magazin. 14.10: Művészlemez. 14.42: A céda nyúl. 16.05: Muzsikáló nagyvilág. 17.00: Választó. 18.00: Hangszerszólók. 18.45: Biblia — Oszövetség. 19.40: Három szólamban. 20.40: Verseit elmondja: Csóri Sándor. 20.55: Tannhäuser. 22.00: Hírvilág. 22.25: Rádiószínház. Hősök, gőzben. 23.11: Mi a tükre?

PETŐFI RÁDIÓ: 7.05: A református egyház felőrája. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: Peti Meseországban. 8.46: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusa énekel. 9.05: Örökzöld dallamok. 9.50: „Halló, miért nem jött ma el?” 11.10: Vasárnapi koktél. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Mikrofon-próba. 14.00: Peti Meseországban. 14.45: Furcsa álmok. 15.05: Táskarádió. 16.00-21.00: Poptarisznya. 21.05: Szobotka Tibor novelláiból: Haditudósító, messziről. 21.30: Társalgó. 22.25: Dzsessz a 80-as években. 23.15-0.14: Könnyűzene esti hangulatban.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.20: Komolyzenei kíváncságműsor. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Észperantó híradó. 11.00: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét. Kb. 12.25: Késői sírfelirat. Kb. 12.25: Kis magyar néprajz. Kb. 12.30: A matiné közvetítésének folytatása. Kb. 13.20: Operáriák. 13.40: Barokk muzsika korabeli hangszerreken. 14.10: Szemle — Tallózás hetilapokban és folyóiratokban. 14.35: Évszázadok magyar muzsikája. 14.45: Zenekari muzsika. 16.05: Agora. 17.00: Rahmanyinov: Aranyszájú Szent János liturgiája. 18.30: Na maternem jeziku. 19.05: In der Muttersprache. 19.35: Új kompakt lemezeinkből. 20.45: Hassler-madrigálok. 21.00: Rockzene CD-n. 22.03: Három Vivaldi-concerto. 22.40: Zenei panoráma. 23.15: Jönnek a hírek.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Hírek. 7.05: Földközélen. 7.35: Nemzetközi hetilapszemle. 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Napi kalendárium. 8.00: Hírek. 8.05: Gondolatok vasárnapra. 8.10: Hazai napló. 8.40: Egy hét Kelet-Európában. 8.50: Hétvégi levél. 9.00: Hírek. 9.05: Napi kalendárium. 9.10: Protestáns világ. 9.40: Irodalmi műsor. 10.00: Hírek. 10.05: A munka világa. 10.30: Gondolatforgató. 11.00: Hírek. 11.05: Élő egyház. 11.55: Napi kalendárium. 12.00: Déli harangzó — hírek. 12.10: Földközélen. 12.40: Nyugati folyóiratszemele. 13.00: Hírek. 13.10: Zenés üzenetek. 14.00: Hírek. 14.05: Gondolatok vasárnapra. 14.10: Egy hét Kelet-Európában. 14.20: A politikai gondolkodás története. 14.30: Gondolatforgató. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.05: A munka világa. 16.30: Zene-szó. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Múlt idő, jelen idő. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Hobby. 18.50: Párizsi magyar figyelő. 19.00: Hírek. 19.10: Protestáns világ. 19.40: Történelmünk útja. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Nyitott szemmel. 20.50: Nyugati levél. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Élő egyház. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Hétvégi levél. 22.30: Gondolatforgató. 23.00: Hírek. 23.10: A hallgatók fóruma. 23.30: Hazai napló. 24.00: Hírek. 0.02: Múlt idő, jelen idő. 0.52: Műsor-zárás.

TV1: 8.23: Családi torna. 8.30: Kéményesek. 8.55: Az elszüllyedt világok. 9.20: Kerek világ. 9.35: Játsszunk bábszínházat! 10.00: Antarktisz-utazás. 11.00: Bűvészparádé. 11.25: Képujság. 14.20: Képujság. 14.30: RTV Közönségszolgálat. 14.35: Az angol ház. 15.00: Folkzenekarok versenye. 16.00: Műkorcsolyázó Európa Bajnokság. Gála. 17.30: Betűreklám. 17.35: Szó, zene, kép. 18.10: Reklám. 18.15: Delta. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Peter Strohm. NSZK bűnügyi filmsorozat. 21.35: Reklám. 21.40: Szülőföldem, Zámoly. 22.25: Telesport. 23.30: Képujság.

TV2: 9.00-12.00: TÉVEMAGISZTER. 14.00: Képujság. 14.15: TV2. 15.00:

Szimfónia. 16.00: Bolygónk, a Föld. 16.55: TV2. 17.10: Álljunk meg egy szóra! 17.20: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: TV2. 19.00: Anatol története. 19.59: TV2. 20.15: Hárman a szeretet nevében. Amerikai zenés film. 21.10: TV2. 21.40: Fred Zinnemann-sorozat. Férfisors. Amerikai film. Kb. 23.10: TV2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ. 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Kulturális körkép. 9.30: Katolikus istentisztelet. 10.15: Bach: Brandenburgi hangverseny. 10.35: Heti körkép. 11.00: Sajtószemle. 12.00: Hello Austria, Hello Vienna. 12.30: Tájékoztató. 13.00: Pan-optikum. 13.25: Az Addams család. 13.50: Trükkdoboz. 14.05: Casanova nagy éjszakája. Amerikai film-vígjáték. 15.30: A negyedik király. A mezeten kereskedő. 15.35: Gyermekek közlekedési klubja. 15.40: Bravissimo. 16.25: Mini tv-híradó. 16.35: Pumukli kalandjai. 17.00: Ifjúsági magazin. 18.30: A szépség és a szörnyeteg. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Sporthírek. 20.15: Népolyi népdalok. 21.15: Buddha tanítása. 21.20: A tükös házasság. 23.55: Hírek.

2. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Sport. 10.15: Kulturális reggeli. 11.00: Sport. 13.30: Vendégmunkásoknak. 14.00: Sportdélután. 17.15: Idősek klubja. 18.00: Alf. Szórakoztató filmsorozat. 18.30: Osztrák képek. 18.55: Krisztus ma. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Jogi esetek. 20.15: Over The Top. Amerikai film. 21.50: Hírek. 21.55: Keresd a nőt! Angol filmvígjáték. 23.10: Az angyal. Krimisorozat. 23.55: Sport. 0.05: Hírek.

RTL PLUS: 8.00: Li-La-Launebär. 9.40: Egri csillagok. 11.00: Férjem, Gottfried. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: A mai nap műsorából. 13.10: Apám földönkívüli. Amerikai családroszat. 13.30: A Jetsonok. 14.00: Dr. Who. Sci-fisorozat. 14.30: Szuperszamár a Kuh'damm-on. NSZK-olasz vígjáték. 16.00: Katolikus fiúk. Amerikai film. 17.45: Művészet és üzenet. 17.50: Zenei revü. 18.45: Híradó. 19.10: Utazási vetélkedő. 20.15: Csalók és a nizzai éjszaka. NSZK-francia vígjáték. 21.45: Hírmagazin. 22.20: Prime Time. 22.40: Tutti Frutti. 23.30: Crime Story. Amerikai krimisorozat. 0.20: Szexi klipek. 0.55: Tutti Frutti. 01.40: Aerobic.

SUPER CHANNEL: 7.00: Super B.O.O.S. 11.00: Coca Cola Eurochart. 12.00: Egyveleg. 13.00: Írva vagyon... 13.30: Hello Ausztria, hello Bécs! 14.00: Egyveleg. 16.00: Turistamagazin. 16.30: Egyveleg. 17.30: A világ holnap. 17.55: Időjárás-jelentés. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Burke törvénye. 20.25: Időjárás-jelentés. 20.30: Vasárnapi mozi: Elvis, a mozi. 23.30: Barnaby Jones. Bűnügyi filmsorozat. Kb. 0.30-7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: A gyertyabél-lárus. 17.15: Rajongók klubja. 18.00: 30 millió barát. 18.30: Bárányhimlő-híradó. 19.00: Hotel. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Champs-Élysées. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: 7-ről 7-re. 23.30: Viva. Kulturális műsor. 0.15: Océaniques. Kulturális műsor. 0.45: Műsorzárás.

SATI: 8.05: A Flintstone-család. 8.30: Mister Ed. 8.55: Műsorle-zetes. 9.00: Batman. 9.50: Konyhai ötletek. Horoszkóp. 10.00: Sport. 10.30: Álomutazások. 10.55: Vallásos szemszögből. 11.00: Caprin szókének kell lenni. NSZK játékfilm. 12.35: Megértjük egymást. 12.50: Időutazás. 13.15: Szabadidős ötletek. 13.25: A mai kis farmunk. Kalandfilmsorozat. 14.15: Fejecske, fejecske. 14.40: A Kansasi halálosok. 16.10: Korcsolyagála. 17.10: Carson City. Amerikai western. 18.45: Hírek. Időjárás. 19.05: A szép és a szörnyeteg. Fantáziasorozat. 20.00: A lányom egy postakocsi. NSZK zenés film. 21.30: Sport. 22.00: Élő talkshow Bonnból. 23.30: Hírek. Sport. Időjárás. 23.40: Menekülés közben. Krimisorozat. 0.30: Műsorle-zetes.

Az RTL PLUS, Super Channel és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

EB-sorsolás

Pénteken délben a stockholmi városházán elkészítették az 1990–1992-es labdarúgó Európa-bajnokság csoportbeosztását. A magyar válogatott számára sikerülhetett volna jobban is a sorsolás, hiszen a 3. csoportban az idei nyári vb-döntő egyik favoritja, az olasz válogatott mellett a fináléban szintén érdekelt, Szovjetunió lesz az ellenfél, továbbá Norvégiával és Ciprusral is meg kell küzdenie Mészöly Kálmán szövetségi kapitány válogatottjának.

Érdekes, hogy az 5. csoportban az NDK és NSZK egymással néz majd farkasszemet, és a címvédő holland válogatott viszonylag könnyű jövő elé néz, hiszen csak Portugália ígérkezik kemény ellenfélnek. Ismeretes, a svéd nemzeti együttes a rendező jogán kvalifikációs mérkőzések megvívása nélkül résztvevő, és a hét csoportból csak az első helyezett jut el a skandináviai fináléba.

A csoportbeosztások:

1. csoport: Spanyolország, Cseh-szlovákia, Franciaország, Izland, Albánia;
2. csoport: Románia, Skócia, Bulgária, Svájc, San Marino;
3. csoport: Olaszország, Szovjetunió, Magyarország, Norvégia, Ciprus;
4. csoport: Jugoszlávia, Dánia, Ausztria, Észak-Írország, Feröer-szigetek;
5. csoport: NSZK, Belgium, NDK, Wales, Luxemburg;
6. csoport: Anglia, Írország, Lengyelország, Törökország.

Olaszország még nem volt EB-ellenfél

A magyar labdarúgó-válogatott eddig valamennyi Európa-bajnokságon elindult. Az 1958–60-as kiírásban két vereség után búcsúzott, az 1962–64-esben viszont nagyszerűen szerepelt, bronzérmel harcolt ki a dánok elleni 3–1-es győzelmével. Az 1966–68-as EB-n a negyeddöntőben a Szovjetunió jelentett vehetetlen akadályt, majd 1970–72-ben a 4. helyen fejezte be a kontinensbajnokságot a magyar legénység. Az 1974–76-os, majd az 1978–80-as és az 1982–84-es EB-n a selejtező-csoportból nem sikerült továbbjutni, csakúgy, mint a legutóbbi, nyolcadik EB-n (1986–88).

A magyar nemzeti együttes eddig 57 Európa-bajnoki találkozón lépett pályára, 27-szer győzött, 10 volt a döntetlenek, 20 a vereségek száma, a gólkülönbség: 109–80. A 9. EB-n a 3. csoportban ellenfélül jutott csapatok közül csak az olaszokkal nem vívott még selejtező mérkőzést. A Szovjetunió immár negyedszer, Norvégia és Ciprus másodszer kvalifikációs ellenfél. A szovjetek elleni EB-mérleg negatív, Norvégiával és Ciprusral szemben viszont pozitív.

Csak az EB-mérleg:

Szovjetunió ellen: 7 mérkőzés; 2 győzelem, 1 döntetlen, 4 vereség (7–10),

KIFOGTUK A „NAGYHALAKAT”

Elbírnuk-e a norvégokkal?

Norvégia ellen: 2 mérkőzés; 2 győzelem, 0 döntetlen, 0 vereség (7–1),
Ciprus ellen: 2 mérkőzés; 2 győzelem, 0 döntetlen, 0 vereség (2–0).

A Szovjetunióval az 1958–60-as, az 1966–68-as és az 1978–80-as, Norvégiával az 1970–72-es, Ciprusral pedig a legutóbbi, 1986–88-as kiírásban mérköztek a magyar labdarúgók.

A norvégok a harmadik helyre pályáznak

Stockholmból villámgyorsan érkezett Oslóba a hír, miszerint a norvég válogatott az egyik legkeményebb csoportba került. A szövetségben a sorsolás napján kevesen dolgoztak, mivel a csapat Málta szigetére utazott, míg a vezetők közül többen a svéd fővárosban tartózkodtak. Az MTI munkatársa Andreas Moriseak véleményét kérdezte a várható esélyekről.

– Mi mást mondhatnék: hihetetlenül nehéz ellenfeleket kaptunk – válaszolta a norvég szövetség edzőbizottságának igazgatója. – Ennek ellenére nem panaszkodom, hiszen már megszoktuk, hogy csapatunkat sohasem emelik ki az Európa-, illetve világbajnoki selejtezők sorsolásánál.

Véleménye szerint kiket előzhetnek meg a csoportban?

– A ciprusiakat mindenképp le kell győznünk, és nem akarom megsérteni önöket, de úgy érzem, a magyarok ellen is szerezhünk pontokat. Az olaszok és a szovjetekkel szemben viszont nem sok jóra számíthatunk, ezért azt hiszem, a harmadik hely megszerzése reális célkitűzés lehet.

Magyarországon az utóbbi időben keveset lehetett hallani a norvég labdarúgásról! Bemutatná legjobb játékosait?

– Először is Runa Bratseth-tel, a nyugatnémet Werder Bremen nagy-szerű háttérjével kezdeném. Huszonhat éves, gyors, kitűnően fejel, s a hírek szerint fordulóról fordulóra a Bundesliga egyik legjobb védőjeként emlegetik. Nem véletlen, hogy máris „lecsaptak rá” a legnagyobb olasz klubok menedzseri, de a bérmaik egyelőre nem hajlandók megválni tőle. Szintén az NSZK-ban játszik válogatottunk beállása, a 30 esztendőes Anders Gifke. Ő a megbízható profik közé tartozik. Szerintem az EB-selejtezőn is számíthat rá Ingvar Stadheim szövetségi kapitány. Sok gondot okozhat a magyaroknak is Ägi Fjörtoft, az osztrák Rapid Wien csatára, aki igen jó formában van, szinte minden találkozón betalál a hálóba.

Bicskei-per

Pénteken már a második tárgyalást tartotta az MLSZ Munkatügyi Döntőbizottsága abban az ügyben, amelyben Bicskei Bertalan, a labdarúgó-válogatott december 19-én az MLSZ elnöksége által felmentett szövetségi kapitánya leváltásának hatályon kívül helyezését kívánja elérni.

A döntőbizottság előtt – amelynek elnöke Csiki Károly, két tagja Piski Elemér és Tóth Antalné, mindhárman az MLSZ munkatársai – Bicskei Bertalan és dr. Török Ferenc, másrészt a szövetség képviselőjében dr. Pethő Róbert, a testület jogi képviselője jelent meg.

A szövetség elnöksége, amely egyhangú szavazással mondott fel Bicskeinek, levelében döntően a kapitány személyében látta a válogatott eredménytelenségének – annak, hogy a csapat elbukott a vb-selejtezőkön, kilenc mérkőzésen mindössze nyolc pontot szerzett a kapitány irányításával, s a 22. helyre csúszott az európai rangsorban – okát. Vétkeül rótták fel, hogy drága pénzen hazautaztatott idegenlégiósok közül volt, akit nem is játszatott az adott mérkőzésen, s volt, akit csak percekre küldött be. November 28-i beszámolóját, amelyet a vb-selejtezőkről írt, nem is fogadták el, csak tudomásul vették. Állítólagos alkalmatlanságát azzal indokolták, hogy egy szövetségi kapitány munkájának egyedüli mércéje az eredményesség. Márpedig a válogatott leszerepelt.

Ezzel szemben Bicskei írásos beadványában hangsúlyozta: élé célul az 1992-es EB döntőjébe való jutást tűzték ki, nem pedig a vb-selejtezők sikeres leküzdését. A kapitány tagadta, hogy munkáját nem megfelelően végezte volna. Rámutatott, hogy dr. Laczkó Mihály MLSZ-elnök még el sem foglalta pozícióját, máris sajtóhadjáratba kezdett ellene. Őt felmentése annyiban váratlanul érte, hogy korábban semmiféle figyelmeztetésben nem részesítették. Bicskei újból aláhúzta, hogy más dolog az eredményekkel való elégedetlenség, s megint más a munkavégzés elégtelen mivolta.

A levél végkövetkeztetése a következő volt: a Munkatügyi Döntőbizottság a felmondó végzést helyezze hatályon kívül.

Mindez Csiki Károly ismertetéséből derült ki, majd ezt követően dr. Török Ferenc előszóban is megismételte, hogy ezt a kérelmüket szó szerint fenntartják. Ezzel szemben dr. Pethő Róbert ragaszkodott a végzés helybenhagyásához, Bicskeiék kérelmének elutasításához.

A továbbiakban hosszas vita alakult ki arról, hogy az elnökség Bicskeinek tulajdonképpen a munkaviszonyát szüntette-e meg, vagy csak kapitányi munkakörét. Miután megállapodtak abban, hogy csak a munkaköréből váltották le, Török doktor védenca kapitányi munkakörbe történő visszahelyezését követelte.

Megint a döntőbizottság elnökéé, Csiki Károlyé volt a szó. Megállapította, hogy mindkét fél ragaszkodik álláspontjához, így most véleményük indoklását kérte tőlük.

Dr. Pethő Róbert két kulcsszót ismételt meg: a bizalomvesztést és az eredménytelenséget.

Dr. Török Ferenc először is azt bizonygatta, hogy az új elnökség csak a hivatalba lépése, vagyis a tavaly nyár óta elért eredmények értékelésében illetékes. Azok az eredmények pedig – 2-1 Belfastban Észak-Írország ellen, 1-1 Görögország, 2-2 Spanyolország ellen a Népstadionban és 4-0-ás vereség Spanyolországtól Sevillában – nem is olyan rosszak.

Az utolsó kulcskérdés az volt, hogy vajon miért kötötték az 1992-es EB befejezéséig a szerződést. Bicskei és védője ebből nyilvánvalóan azt szerette volna kihozni, hogy az MLSZ elnöksége hosszú távon várt eredményeket a kapitánytól, nem pedig már a vb-selejtezőkön. Mivel ennek megállapításához – a döntőbizottság álláspontja szerint – szükség van dr. Laczkó Mihály és a szerződés aláírásakor hivatalban lévő MLSZ társelnök, Varga Miklós tanúvallomására is, döntést most nem hoztak, hanem február 16-án délelőtt 10 órára az MLSZ-be újabb tárgyalást írtak ki. Ezen dr. Laczkó Mihály és Varga Miklósnak is meg kell jelennie.

Moszkvai vélemény:
háromesélyes csata

A Szovjet Labdarúgó Szövetségben sem fogadták örömmujongással a sorsolás eredményét. Alekszej Paramonov főtitkár meg is fogalmazta a szakemberek véleményét:

– Igaz, a mezőnyben nincs gyenge csapat, de azt mindenkinek el kell ismernie, hogy ez a csoport a legerősebb. Úgy látom, kiemelkedik az olasz és a magyar válogatott, és ugye szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy a mi gárdánk is.

Nyilván udvariasságból sorolja a magyar csapatot az olasz és a szovjet mellé, hiszen ön is nyilván ismeri az erőviszonyokat...

– Nem, higgye el, ez a véleményem. Bár a magyar válogatott az utóbbi időben gyengén szerepelt, de ez csak átmeneti visszaesés. Egyébként is a válogatottaink találkozóinak mérlege igencsak szoros küzdelemre utal, mindig nehéz ellenfélnek számított a magyar tizenegy.

De legutóbb, a mexikói világbajnokságon súlyos, 6–0-ás vereséget mértek a magyarokra!

– Ez már a múlt. Ebből nem lehet megélni. A régi sikereket egyébként sem „számítják át” újabb győzelmekre, gólokra. Azt hiszem, az a bizonyos 6–0 csak nehezebbé teszi a dolgunkat, mert a magyarok erejét megsokszorozza majd a visszavágás vágya.

Ki lesz a továbbjutó?

– Természetesen mi szeretnénk azok lenni, de erre egyforma esélye van az említett „trojkának”, azaz a szovjet, az olasz és a magyar válogatottnak.

A franciás magyar még babérokra tör

„Professzionalista módon kell élni”

Salbert Ferencet valószínűleg nem kell bemutatni, pontosan tudják, hogy az egykor legjobb magyar, majd kitűnő francia rúdugróról van szó. Gagy Endre irányításával jutott el a magyar bajnoki címek elnyeréséig, a magyar rekorderőségig.

Az is közismert, hogy 1985-ben, miután francia hölgyet vett feleségül, úgy döntött, hogy a nyugat-európai országban telepszik le. Előbb az Antony Sports klubnál versenyzett, de ma már a CA Monteuil rúdugrója.

– *Feri, azt nagyon sokan tudják, hogy mikor, milyen körülmények között mentél ki, de hogy utána mi történt veled, azt már kevesebben. Mesélnél a kütelepüléssel utáni időszakról?*

– Amikor 1985-ben kimentem Franciaországba, egy évig „nem léteztem” mint atléta – kezdte. – Dolgoznom kellett, mégpedig nem is keveset. Aztán viszonylag hamar megkaptam a francia állampolgárságot és ekkor már a szövetség is segítette. A sportminisztérium hozzásegített egy négyórás álláshoz, amiért teljes fizetést kaptam. Ekkor már könnyebb volt, megint elkezdhettem az atlétikában is gondolkodni.

– *Ahhoz képest, hogy sokat kihagytál, viszonylag hamar jöttek az eredmények, méghozzá nem is akármilyenek...*

– 1986-ban bekerültem a francia válogatottba, miután megnyertem egy válogató versenyt. 1987 januárban az első versenyen óriási meglepetésre 5,70-nel győztem. Ezt senki nem várta.

– *Ebben az évben nyerted meg a Mesterek Tornáját?*

– Igen, de előtte még történt egy és más. Februárban Sindelfingenben megint 5,70-et ugrottam, ugyanannyit, mint Szergej Bubka. Bekerültem az EB-csapatba. Az Európa-bajnokságon aztán 5,85-tel második lettem, és ezzel egy csapásra országszerte híres lettem. Majd a világbajnokságon a negyedik helyen végeztem 5,80-nal, tehát bizonyítottam, hogy nem a véletlen műve volt az EB-érem. És ezután nyertem új francia csúccsal, 5,90 m-rel a Mesterek Tornáját.

– *Ha jól emlékszem, ott egész szép summát nyertél?*

– Pontosan 130 000 frankot (ez több mint 1 millió forintnak megfelelő összeg). Ez nagyon sokat segített, végre megállhattam a saját lábamon, rögtön lett szponzorom is.

– *A világbajnokság mégsem úgy sikerült, ahogy vártuk...*

– Ennek előzménye van. Augusztus elején Koblenzben kifordult a bokám és sarokcsontgyulladás kaptam. Úgy indultam a vb-n, hogy egyszerűen nem tudtam letenni a sarkam. Így a selejtezőben átugrottam az 5,55-öt, de a döntőben már csak 5,50-ig jutottam.

– *Sokáig tartott a sérülésed?*

– Nem volt vészes, és óriási edzésbe kezdtünk, nagyon szerettem volna az olimpián jól szerepelni. Tavasszal hat hétig Új-Kaledóniában, két hétig Andalúziában állítottunk, rengeteget edzettem. Igen ám, de amikor hazamentünk, kiderült, hogy összeszedtem

egy vírusos sárgaságot. Május elejéig két hétig ágyban fekvőm, mondanom sem kell, hogy nem tudtam edzeni. Az orvosok azt mondták, a teljes fölépülesemhez ki kell hagynom egy teljes évet, mert az antitestek hosszú ideig dolgoznak bennem. Én persze ezt az álláspontot nem fogadtam el. Amint egy kicsit rendbejöttem, elkezdtem edzeni, sőt az addiginál keményebb rudakkal kezdtem ugrani. Éreztem, hogy valami nem stimmel, mert 15–20 ugrásnál többet nem tud-

tam megcsinálni, pedig korábban 45–50-et is ugrottam egy edzésen. De azért csináltam.

– *És ez lett a veszted...*

– Igen, mert a keményebb rúdhoz nem volt meg a megfelelő erőm, és egy edzésen bekövetkezett a baj. Szabályosan fejre estem, illetve fejre estem volna, ha nem teszem le a két kezemet. Így viszont mindkét csuklóm eltört, méghozzá összesen 14 helyen! Természetesen megoperáltak, 5 és fél óra volt a műtét! Ha összeadnám, hogy eddig mennyit fekvőm műtőasztalon, egész szép kis mennyiség jönne össze.

– *Mi volt az első gondolatod, amikor felébredtél a műtét után?*

– Reggel, amikor az orvos megmondta, hogy sikerült a műtét, nagyon megkönnyebbültem. Azt nem mondanám, hogy örültem, hiszen ilyen szituációban az ember nem nagyon tud örülni, de megkönnyebbültem. Ám a neheze ekkor kezdődött.

Egy teljes hónapig mindkét karom gipszben volt. El tudod ezt képzelni? Semmit nem tudtam egyedül csinálni! Ez borzasztóan megviselt lelkileg, szinte már szégyelltem magam. A feleségem is rettenetesen nehéz időket élt át, bár sokszor megpróbáltuk hülyéskedéssel átvészelnünk a dolgot. Ki-

vett egy hónapi szabadságot, hogy velem foglalkozzon. És közben tudtam: fuccs az olimpiának.

– *Egy ilyen baleset után te még az olimpiára gondoltál?*

– Nézd, nekem mindenképpen muszáj egy olimpián részt vennem. Nekem ez „jár”. Én már 1980-ban Moszkvában ott lehettem volna, de az akkori vezetők azt mondták, túl fiatal vagyok hozzá. Aztán négy évvel később jött a bojkott, tavaly pedig ez a baleset. Ezért aztán '92-ig mindenképpen akarom folytatni, nem maradhat ki az életemből az olimpia, éppen eleget hajtottam érte.

Most ott tartok, hogy kezdem megtalálni önmagam, megint kezdenek hívni versenyekre, de ez még nem az igazi '87-es Salbert.

– *Meddig akarod csinálni?*

– Amint már mondtam, az élet „tartozik nekem” egy olimpiával, így Barcelonáig folytatom. Jövőre persze a spliti EB a fő cél.

– *És az életben mihez kezdesz, ha abbahagyod?*

– Egészen pontosan még nem tudom, de már most is lenne több olyan állásajánlatom, amit ha elfogadnék, sokkal jobban keresnék, mint a rúdugrással. De ezt nekem „muszáj” csinálnom.

S. A.

A Kovács Péter-ügy

Márka-, vagy hazaszeretet?

– Ettől nem félek, hiszen a bajnokság végén lejár a kétéves szerződés, s nincs is szándékomban hosszabbítani. Persze, hadd tegyem hozzá: valószínűleg a csapat vezetői sem ragaszkodnának hozzám, mert ők sincsenek igazán megelégedve velem. Igaz, nem is kapok annyi lehetőséget mint korábban, támadásban például jóformán alig vagyok pályán. Ez is a magyarázata, hogy a korábbinál jóval kevesebb gólt lövök.

– *S a csapatnak legalább „szalad a szerék”?*

– Nem úgy szerepelünk, ahogy szeretnénk. Szép számmal vannak gondok, s emiatt jelenleg be kell érünk a hetedik helyezéssel. Tehát még az sem biztos, hogy bekerülünk a legjobb nyolc közé, s folytathatjuk a rájátszást az aranyéremért. Ezért is ragaszkodnak hozzám.

– *Visszatérve a kiinduló kérdéshez: lát-e még reményt arra, hogy szerepeljen a világbajnokságon?*

– Teljesen bizonytalan a helyzetem, ám úgy tudom, hogy dr. Dobrovits Péter, a hazai szövetség elnöke még mindig próbál egyezkedni a klubvezetőkkel. Ha sikerül békés megoldást találni, akkor rajtam nem fog múlni, én minden tőlem telhetőt megteszek a válogatott sikeres szerepléséért

A csehszlovákiai világbajnokságra készülő magyar férfi kézilabda-válogatott vezetői hétfőre várják a számításba vett idegenlégiósokat, tehát dr. Hoffmann Lászlót és Bíró Imrét Spanyolországból, valamint Kovács Mihályt Olaszországból. Szó volt az NSZK-ban szereplő Kovács Péter keiretségéről is, de az ő helyzete egyelőre nem tisztázódott. Legalábbis ez derült ki az alábbiakból.

– Egyelőre semmit sem tudok, csak annyi bizonyos, hogy szombaton és vasárnap is edzésem lesz klubcsapatomnál, a TV Grosswallstadt-nál – kezdte az immár 34 esztendő Kovács Péter, aki hosszú időn keresztül meghatározó játékosa volt a magyar nemzeti együttesnek.

– *Ez azt jelenti, hogy most az NSZK-ban is szünetel a bajnokság?*

– Nem, csak ezen a hétvégén nincs forduló, aztán viszont négy hét alatt nyolc bajnoki mérkőzést vívunk. Emiatt a klub vezetői nem is akarnak elengedni a világbajnokságra, azt mondják, ebben az időszakban is nagy szükség van a játékosra.

– *Nincs olyan pont a szerződésében, hogy kötelesek elengedni a válogatott tétmérkőzéseire?*

Ezt természetesen az én megállapodásomban is lefektették, csak éppen nincs tisztázva, hogy abban az időszakban miként módosul a fizetésem. Végül is a Grosswallstadt a kenyéradóm, s esetleg olyan feltételeket szab, hogy nekem nem éri meg kihagyni egyetlen bajnoki találkozót sem.

– *Talán attól tart, hogy a jövőben már nem számítanak önre?*

– fejezte be Kovács Péter, aki eddig 298 alkalommal öltötte magára a címeres mezt, de a szülői olimpia óta nem játszott a válogatottban.

*

Még csütörtökön érdeklődtünk Dobrovits Péternél, a Magyar Kézilabda Szövetség elnökénél, hogy eddigi tárgyalásai folytán milyen eredményre jutott a nyugatnémetekkel? A választ az elnök hétfőig elnapolta, tekinthet arra, hogy a hét végén meg egysejt – talán utoljára – újra tárgyal az illetékesekkel.

De hát végül is kin múlik az ügy. Ebből a fenti, kissé ellentmondásos nyilatkozatból úgy tűnik, hogy Kovács Péter akarátán, hozzáállásán legalább annyira, mint a nyugatnémet klubvezetőn. Nem akarásnak... tudjuk mi a vége. Ezt a „nem akarást” azért merem feltételezni, mert a szülői olimpia után túllontúl elhidegült a viszony Kovács Péter és a válogatott között, s az aligha a kapitányban és a hozzá képest „éhbérré” kézilabdázó hazai válogatott csapatársakban keresendő.

Ismerjük egy korábbi nyilatkozatát, amelyben elmondja, hogy ő már nem az a tudású, képességű játékos, akit itthon megszoktak, nem akar „égni”, nem akarja megzavarni a szép emléképeket. Valahol igaz az érvelés...

De ha ennek a válogatottnak úgy is szüksége van rá, hogy ott üljön a kispadon és epizódiszt szerepre vállalkozzon, akkor is jönnie kéne. De ha egyszer nagyobb a márka-, mint a hazaszeretet?...

–bégyé–

Köszöntjük

Balázs

nevű olvasóinkat

A latin Blasio családnév Blasius formájának magyaros ejtésű rövidüléséből származik. Ennek eredete a nyelvészek szerint megfejtethetetlen. Mások a Blasius nevet a Basileus alakváltozatának tartják.

Abban viszont nincs kétség, hogy Balázs napját a régiak egészség-, termésvarázslás, gonoszűzés, madárűzés, időjósítás és nem utolsósorban a gyermekek balázsjárása napjának tartották. Ez utóbbit már a XVII. században is régi szokásként emlegetik. Ezt a vidám kéregetést valószínűleg a középkori vándor-diákok terjeszthették el. Résztint az iskolamester, a tanító alkalmi jövedelmét szaporítandó, részint új diákokat verbuválendő, bejárják a falut, és balázséneket énekelve gyűjtik az adományokat, amiből aztán a mester megvendégli a gyermekesreget. Az adomány általában élelmiszer: szalonna, kolbász, tojás, hús, zsír, liszt, stb. de lehetett pénz is. A legelső ismert magyar nyelvű balázséneke is a XVII. századból került feljegyzésre.

A Nap kél: 07.09 órakor
nyugszik: 16.47 órakor

A Hold kél: 10.13 órakor
nyugszik: 01.28 órakor

Marad az enyhe idő

Folytatódik az enyhe idő, sok napsütéssel és csak átmeneti felhősödéssel. Legfeljebb jelentéktelen eső lehet, és csupán néhány ködfolt maradhat. A hőmérséklet hajnalra -1, plusz 4 fokig süllyed, kora délutánra pedig általában 9, 14 fokig emelkedik.

Flórián Tibornak, a Magyar Sakk Szövetség volt főtitkárának hamvasztás utáni búcsúztatása február 17-én 12.30 órakor a Szent Gellért-templom alkápolnájában (Bartók Béla út 149.) lesz.

Dorottya-bál (helyett)

Csokonai Vitéz Mihály Kaposvárt választotta a „Dorottya – A dámák diadala az farsangon” című vígposza színhelyéül. Ehhez híven Somogy megye székhelyén évről évre megtartják a Dorottya-bált. Eddig a volt Béke Szálloda báltermében rendezték a farsangi bált, de ott most „árva a ház, nincs kacagás...” Ugyanis az épület sok éven keresztül a Pannónia Vendéglátó Vállalaté volt. De a tulajdonos túladoit rajta: az Állami Biztosító és a Surjánvölgye termelőszövetkezet megvásárolta, s megkezdte a renovalást, ami már igencsak ráfért az épületre. De át is alakítják: üzletház és szálloda lesz belőle.

Azért jó hírünk is van: a bálterem megmarad bálteremnek. De idén még nem ott tartják a farsangi mulatságot. De mulatság azért lesz!

Ma reggel nyolc órától fúvószenekar kíséretében járja a Sétáló utcai vásárt a karnaválherceg. Két óra múlva pedig a Kilián György Ifjúsági és Városi Művelődési Központban – és környékén – színes programok kezdődnek. Népi játékokat mutatnak be együttesek, játszóház várja a gyerekeket, fánkot sütnék, maskarát készítenek. Ezután Somogy megyei népi együttesek lépnek föl a nagyteremben.

Délután kettőkor indul a művelődési háztól a menet a Csokonai-szoborhoz, amelyet 14 óra 30 perckor megkoszorúznak. Állítólag a karnaválherceg megalakítja a „kukások és a nagyon szegények” pártját, Dorottya pedig a nőket. Hogy bál lesz-e? Lesz, a város különböző szórakozóhelyein, egyebek között a már említett művelődési központban – az igazi Dorottya-bál helyett, de még a Dorottya-disco is megfelel – már a hagyományok miatt is!

- hm -

Eseménynaptár

A baloldali szociáldemokrata mozgalom egyik jelentős képviselője, Hirossik János 40 évvel ezelőtt 1950. február 3-án hunyt el Budapesten. Az egyik fővárosi választókerületben részt vett Alpári Gyula ellenzéki szervezkedésében, a Tanácsköztársaság alatt tagja volt a Budapesti Központi Munkás- és Katonatanácsnak, kormánybiztos, majd a Szlovák Tanácsköztársaság belügyi népbiztosa. A bukás után Bécsbe, majd rövid itthonlét után Berlinbe emigrált, ahonnan a fasizmus elől Prágába menekült. Párttagságát 1933-ban megszüntette. 1942-ben ismét hazatért és részt vett az ellenállási mozgalomban, azonban többé semmiféle politikai párttagságot nem vállalt.

Dr. Kováts Andor

Az Europa Nostra Ezüst-díj

Ezüst-díjat kapott építészeti örökségünk egyik gyöngyszemének, a Rác utcai műemlékegyüttesnek a megmentéséért Székesfehérvár az Európa Tanács mellett működő Europa Nostra Bizottságtól.

Az építészeti örökségek védelmével foglalkozó, kormányoktól független, műemlék- és természetvédő szervezetek megbízásából tevékenykedő bizottság a díjjal a hajdani Rácváros másfél évszázados, jellegzetes házainak a megmentéséért, felújításáért végzett munkát ismerte el. A tervezéstől a helyreállítás befejezéséig eltelt egy évtized alatt 13 omladozó, de kopottan is szépséges öreg portát újítottak fel a székesfehérvári vállalatok, intézmények. Az épületeket az eredeti rajzok alapján a pincétől a padlásig rendbehozták, s újjávarázsolt falaik között múzeumokat, kiállításokat, kisiparos műhelyeket, különféle közösségi helyiségeket alakítottak ki. A 13 házból 11-ben már elvégeztek minden szükséges munkát, két épület teljes felújítását pedig hamarosan befejezik.

Az Ezüst-díjat, amelyet Székesfehérvár kivül még hét – köztük angol, belga, holland, NSZK-beli és spanyol – település nyert el a 210 pályázó közül, májusban adják át a dunántúli városban.

Aki a távoli hómézőkön nyugszanak...

A fenti címmel négyrészes visszaemlékező sorozatot közöltünk lapunkban tavaly július elején. Ebben dr. Keményfi Béla nyugalmazott jogtanácsos azokról a szörnyűséges esztendőkről beszélt, melyeket sok társával együtt orosz hadifogságban töltött. Ő és még néhányan – igaz, megnyomorodva, de – hazatértek az ötvenes években. Sokan pedig a távoli hómézőkön nyugszanak...

Sára Sándor dr. Keményfi Béla-ról „Te még élsz?” címmel dokumentumfilmet készített, melyet ma (február 3-án) 21 órától mutatnak be Budapesten, a Játékfilmszemlén a Kongresszusi Központban. A díszbemutatóra pedig február 13-án fél 3-tól kerül sor Kaposváron. Azért ott, mert dr. Keményfi Béla Somogy megyében, Kiszbarapátiban él. A díszbemutatót részt vesz Sára Sándor is, mégpedig két tiszteben: filmrendezőként, valamint Keményfi Béla decemberben megjelent „Magyar levétek a Sarkkörön túl” könyvének szerkesztőjeként.

- h -

Szombathelyi Ferenc vezérőrnagy, a honvédelmi miniszter helyettese lesz a vendége a szekszárdi orvosklubnak február 5-én, hétfőn este fél héttől Tolna megye székhelyén, a szakszervezetek házában. Várhatóan szó lesz a ma már híres Bokor-könyvről, a Kiskirályok mundérban című kötet részleteiről és háttéréről.

Nyugdíjmelés – késve

A Magyar Posta Vállalat közlése szerint a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság a január hónapra esedékes nyugdíjmelés összegét – technikai okok miatt – külön utalványon csak január 29-én tudta átadni a postának. A szóban forgó utalványokat február 12-ig valamennyi érintett ügyfél megkapja, addig is szíves türelmüket és megértésüket kéri a Magyar Posta Vállalat.

Takarékpénztárnak, székhelyén

Nyilatkozatok

Alulírott felszólításukra kamatadó-fizetési kötelezettségemmel kapcsolatban az alábbi

nyilatkozatot

teszem: Adóügyeimhez a Takarékpénztárnak semmi köze, ezért ezzel kapcsolatban mindenféle felvilágosítást megtagadok. Figyelmeztetem továbbá Önöket, hogy amennyiben a bankitok megszegésével kölcsöntartozásaimról bárkinek információt szolgáltatnak ki, bankjuktól megvonom a bizalmamat: betétjeimet az utolsó fillérig (és centig!), az általam igénybe vett hitelek visszafizetéséig pedig az Önök szerződészegésére hivatkozva megtagadom.

Tudom, hogy erre a bankhoz méltatlan eljárásra törvény kötelezte Önöket, ám e nyilvánvalóan alkotmányellenes, a legegyszerűbb jogérzéklet is sértő törvény ellen Önöknek egyetlen tiltakozó szavuk sem volt. Ezért felszólítom valamennyi ügyfelüket, aki véleményemmel egyetért, hogy ugyancsak vegye ki bankbetétjét és tagadja meg hitelei visszafizetését. Két hónapi törlesztőrészlet elmaradásával mi csak némi büntetőkamat megfizetését kockáztatjuk, ám ha a mozgalom tömegessé válik, Önök csödbe mennek. Mi pedig majd alapítunk új, városi, területi lakossági bankokat. Olyanokat, amelyek a mi pénzünkért a mi érdekeinket képviselik. Ezek a valódi takarékpénztárak természetesen a jog minden rendelkezésükre álló eszközzel törekszenek majd a bankitok megvédésére, az pedig fel sem vetődhetne alkalmazottaik (alkalmazottaink!) agyában, hogy valamiféle hatóságként lépjenek fel ügyfeleikkal szemben.

Üdvözlettel (ma még!) ügyfelük:

Láng György Géza

*

Mint hallom, kezdetét vette a kamatadóról szóló értesítések kiküldése. Tömérdek munkájukra való tekintettel időben szólók, hogy az engem illetőt ne postázzák, mert azzal fölösleges munkát végeznének.

Ugyanis úgy döntöttem, hogy nem fizetek kamatadót, mi több, a korábbi kamatterhemnek is csak a 43,26 százalékat vagyok hajlandó fizetni. Körülményeimre nem hivatkozom, hiszen Önök sem tették ezt, amikor döntésüket meghozták. Hanem a kettőnk közötti szerződést egyszerűen megváltoztatták. Ha teheték, evidens, hogy ennyi nekem is jár. Bár megjegyzem, hogy egyoldalúan még életemben nem változtattam szerződést, de most ezt teszem. Mert ne higgyék, hogy amit szabad Jupiternek...

Kérem döntésem tudomásulvételét, valamint azt, hogy erről szíveskedjenek tájékoztatni a Tisztelt Házat is.

Üdvözlettel:

V. Horváth Mária

Hetényi Pálnak, az MTI Külföldi Sajtószolgálat szerkesztőségvezető-helyettesének hamvasztás utáni búcsúztatása február 5-én, hétfőn, 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

MEGVAN !!!

Az 505.sz. Ipari Szakmunkásképző
Intézet és Szakközépiskola
KÖZMŰVELŐDÉSI STÚDIOJÁNAK
REJTVÉNYE

Kirákos játék

IRODALMI
MOZAIK

Illessze össze úgy a 8 elemet, hogy a
kialakuló három sorban olvasható
legyen egy közismert versidézét!

TE	OT	EM	SS	K
E	L	A	H	
R	A	N	E	a
ÉN	EJ	EZ	CM	

Mi a vers címe? ö t l

A megfejtéseket legkésőbb kedden
adják postára nyílt levelezőlapon
a 7101. SZEKSZÁRD Pf.:23 címre.

Írják még rá: **505-MEGVAN!**

E heti nyertesek:

Omaohtné Czeglé Mária, Pécs
Ráksi Miklósné, Göd
Martinák László, Budapest
Dombi László, Szekszárd
Arany Sándorné, Furta

A nyereményeket postán küldjük el!

Hirdetését
telefonon is
feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

APRÓHIRDETÉSEK

Kétszobás 52 m²-es összkomfortos la-
kás eladó. Érdeklődni 17 órától, Szek-
szárd, Béri B. u. 107. IV/11.

Közületnek és magánzemélynek szo-
bafestést, mázolást és tapétázást vállalok.
Cím: 7100 Szekszárd, Béri Balogh Ádám
u. 77. fszt. 3. Mocsári József.

Tolnán 3 szobás + 2 manzárszobás
családi ház garázzsal eladó. Cím: Tolna,
Bezerédj u. 12. Telefon: 74/40-546.

31 m²-es szociális helyiségekkel ellá-
tott üzlethelyiség Szekszárdon a Béri Ba-
logh Adám utcai üzletsoron eladó. Árján-
latokat a Lapkiadóba kérek Február jelégé-
re.

Magyar-román kulturális gálaestet

rendeznek február 3-án este 8 órától a Budapest Sportcsarnokban. Neves magyar és román művészek, együttesek működnek közre a „Feltámadás” című műsorban. Fellép Romániából: David Ohanesian, Melina Ghioalba, Viktor Rébengiusz, Valéria Seciu, Sofia Vicoveanta, Ariver Csaba, Illyés Kinga, Dumitru Farkasu, a Bukaresti Madrigálkórus, a konstancai Fantázio balettszoport, szerepel ezenkívül Pitti Katalin, Mécs Károly, Bonbicz Barbara és Csaba Ildikó, a Győri Balett több tagja, az „Ádám Jenő” Kicsinyek Kórusa, a Budapest Kórus, a Honvéd Művészegyüttes Tánckara, a Postások Szimfonikus Zenekara, a Magyar Nemzeti Cigányzenekar, valamint Kisfaludi Lehel, Zsoldos Béla és Takács Tamás, valamint a magyar élsportolók egy csoportja. A gálaesten hálaadó megemlékezést tart Tökés László temesvári református lelkész és Constantin Galireiju bukaresti vezető ortodox személyiség. A közös programot Alexa Visarion és Ábrahám Dezső rendezte. Az est bevételét a Szabad Román Televízió, ezen belül a magyar adások támogatására ajánlotta fel a rendezőség, köszönetként a román forradalom élő közvetítéséért. Erre a célra az egyéni és közösségi támogatásokat elküldött bankszámlára lehet befizetni az ország bármely pénzintézeténél, bankjánál. A csekk számlaszám: MHB 222-10056-7007. Hungamer Kft. vagy a rendezőség címén 1300 Budapest, Pf. 14. Adományokat az előadás helyszínén urnába is lehet tenni. Jegyek 100 és 150 forintos áron a színházak központi jegyirodájában, az ORI jegypénztárában és a Budapesti Sportcsarnok jegypénztárában válthatók.

NÍVÓKER KFT

SUPER BÁLA-GÁLA

Import bálás ruhák vására!

Szabadidőruhák 490,- Ft-tól

Reklámóra: 125,- Ft-ért.

Pécsen a Helyőrségi Klubban,

Kossuth L. u. 13. alatt.

1990. február 5-9-ig.

Nyitva: 10-18 óráig.

Várjuk kedves vásárlóinkat.

NÍVÓKER Kft.

DÁTUM

Torkunk és Szent Balázs

Ha máskor nem, éppen ma, Balázs napján jusson eszünkbe Sebasta püspöke, akút Babits Mihály örökbecsű Balázsolás című versében korunk számára is halhatatlanná tett. Nem lehet megrendülés nélkül olvasni a költemény sorait, mert azok – túl a valláson, s a gyermekkor visszafénylő gyertyáin át – valami mérhetetlen emberi rettenetet közvetítenek a kései utódoknak.

Van ebben a műben szűk három sor, amely viszont külön is húsba vág: „Segíts! Te már mindent tudsz, túl vagy mindenem / okos felnőtt vagy! Te jól tudod, / mennyi kint bír az ember...”. Aki aggódott már testvére, szülei, gyermeke életéért, egészségéért, talán maga sem tudná megmondani, vajon jó lenne-e, ha tudnánk, mennyit bír az ember? Köznapi esélyünk a boldog túlélésre, az emberhez méltóan szabad és kiteljesedett életre aligha növekedett számottevően az elmúlt évtizedek alatt. Pedig mennyi szép ígéret, könnyelmű állami és pártfogadkozás kísérte, ha egyszer-másszor a statisztika több öngyilkost, alkoholistát, halmozottan hátrányos helyzetűt (magyarul: szegényt), abortuszt mutatott ki. Hogy megígérték a Kánaánt, s előbb a tej helyett savó, utóbb a méz helyett disznózsír folyt már benne. S még arra is vállalkoztak, hogy megmagyarázzák, ennek most éppen miért kell örülnünk.

Szent Balázs torkát állítólag életlen késsel nyiszálták el a pogányok. Az úlaga magyarét áremeléssel, tehetetlen és lehetetlen törvényekkel, kilátástalansággal szorongatják. S egyelőre még csupán reményünk sincs, arra, hogy különböző úszuk meg, mint ő...

#

Szovjet légikatasztrófa

Gyakorló repülés közben a litvániai Panevezys város közelében lezuhant egy IL-76-os típusú szovjet katonai csapatszallító repülőgép. A szovjet rádió pénteki jelentése szerint a négy sugárhajtóműves óriás gép személyzete a kedvezőtlen időjárási viszonyok közötti manőverezést gyakorolta, amikor a katasztrófa bekövetkezett. Az IL-76-os az alacsonyan szálló felhőkből előbukkanva elrepült a kifutópálya felett, majd ismét eltűnt a felhők között. Nem sokkal később az óriás gép a repülőtéren közvetlen közelében lezuhant. A repülőgépen tartózkodó nyolc katonai életét veszítette.

Veszteglő szerelvények

A MÁV Vezérgazgatósága felhívta megbízóinak figyelmét, hogy tartásuk be mindazokat az előírásokat, amelyeket a Kereskedelmi Minisztérium a rubelelszámolású exportszállítók szabályozására elrendelt. Az elmúlt napokban ugyanis több esetben fordult elő olyan, vámkiviteli engedéllyel kapcsolatos hiányosság, amely miatt tímfolddel, vágott baromfival megrakott szerelvények napokig kényszerültek várakozásra a határálmásokon. A teherszállítások teljesítéséhez viszont nagy szükség lenne ezekre a szerelvényekre. A MÁV ezért kéri fuvarozatóit, hogy a felesleges várakozások és kiadások elkerülése érdekében – a szabályozásnak megfelelően – csak érvényes kiviteli engedély birtokában adják fel áruikat.

A Keleti pályaudvart is

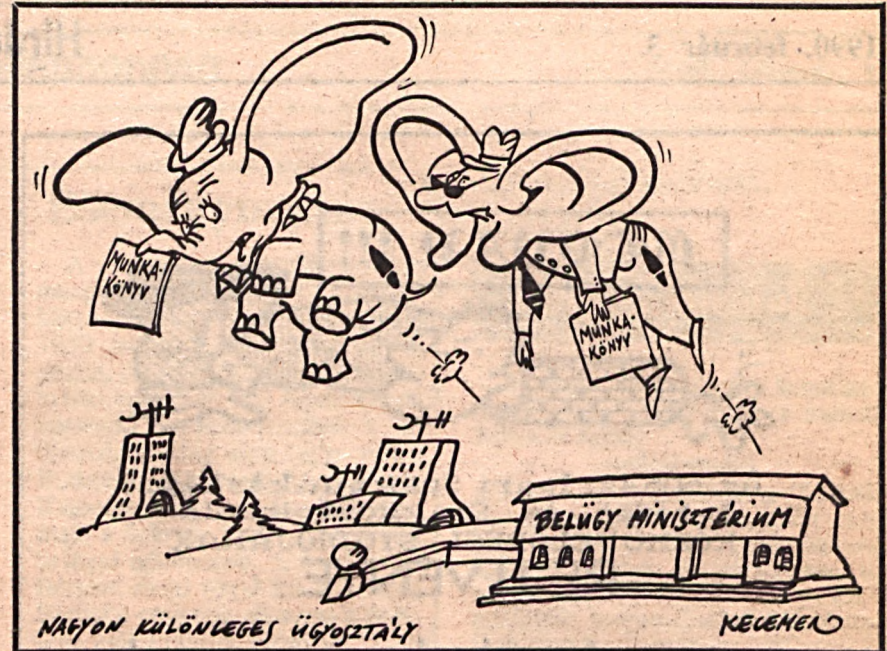
A MÁV budapesti Igazgatósága arról adott tájékoztatást, hogy a budapesti nagy pályaudvarok folyamatos tisztán tartása érdekében, – a Déli pályaudvar után – február 17-től a Keleti pályaudvart is bevezetik az éjszakai takarítások rendszerét. Ezért éjjel fél 1 órától hajnali 4 óráig – a zavartalan munka biztosítására – lezárják az utasforgalom számára fenntartott területeket is.

Románia – AIDS

Francia és román orvosok az Egészségügyi Világszervezet és az Európai Közösség sürgős segítségét kérték, mert felfedezték, hogy Romániában nagyon magas az AIDS-vírussal fertőzött gyermekek aránya – köztük pénteken bukaresti egészségügyi források.

A szakértők szerint az EGYK-nak sürgős segínyt kellene nyújtania a katasztrófális egészségügyi állapotokkal küzdő Romániának. Információra és műszaki segítségre van szükség, ellenőrizni kellene a vérértékesítő központokban lévő vért. Egyszerhasználatos eszközökkel kellene ellátni a gyermekgyógyászati intézményeket – nyilatkozta az AFP-nek a világ orvosai francia tagszervezetének egyik munkatársa Bukarestben.

A román vírusrkutató intézet most közzé tett adatai szerint eddig mintegy ezer különösen veszélyeztetett, árvaházban nevelkedő gyermek

Ófalun nem épülhet atomtemető

Ófalun egyelőre nem épülhet nukleáris hulladék-temető, mert a szociális és egészségügyi miniszter elutasította a Paksi Atomerőmű Vállalat ez ügyben benyújtott felülvizsgálati kérelmét. A tervezett atomtemető ügynevezett létesítési engedélyének megadását az állami közegészségügyi-járványügyi főfelügyelő 1989. június 5-én kelt határozatában már megtagadta. Az atomerőmű vezérgazgatója ennek felülvizsgálatát kérte a Minisztertanácsnak címzett beadványában, az illetékes miniszter azonban most ezt is elutasította – megerősítve a főfelügyelő korábbi határozatát.

Bajban a lengyel kollégák

Közel 56 ezer munkanélkülit regisztráltak januárban Lengyelországban. Ez ötszöröse a tavaly év végi adatnak, miközben alig 35 ezer állásajánlat ismert. Ezt Malgorzata Niezabitowska, a lengyel kormány szóvivője jelentette be pénteki nemzetközi sajtóértekezletén, ahol azt is elmondta, hogy különösen az újságírók közül kerülnek sokan az utcára. Egy hónap alatt 130 tollforgató vesztette el állását, nem számítva, amikor teljes szerkesztőségeket bocsátanak el a lap megszűnése miatt. Az idén eddig 12 szerkesztőség szűnt meg, kivétel nélkül anyagi nehézségek miatt.

Zarándok képviselők

Pénteken Czeszochowába zarándokolt a lengyel parlament képviselőinek és szenátorainak egy népes csoportja. Ez az első ilyen jellegű szervezett akció azóta, hogy tavaly novemberben Glemp bíboros, lengyel prímás külön lelkipásztort nevezett ki a képviselők lelki igényeinek kielégítésére a parlamentbe.

Mai lapunkat Kis Pál István szerkesztette

Hétfői
számunkban
olvashatják,

hogyan hal ma éhen
egy nő

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czákó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Tötös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Gacsályi József. Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dezső (gazdaságpolitika), Kis Pál István (belpolitika). Külföldi túsódtók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits Kiadó alelnöke. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest, VII. Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérgazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadó postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELI) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem örüink meg és nem küldünk vissza!